KW
174 fl. 31

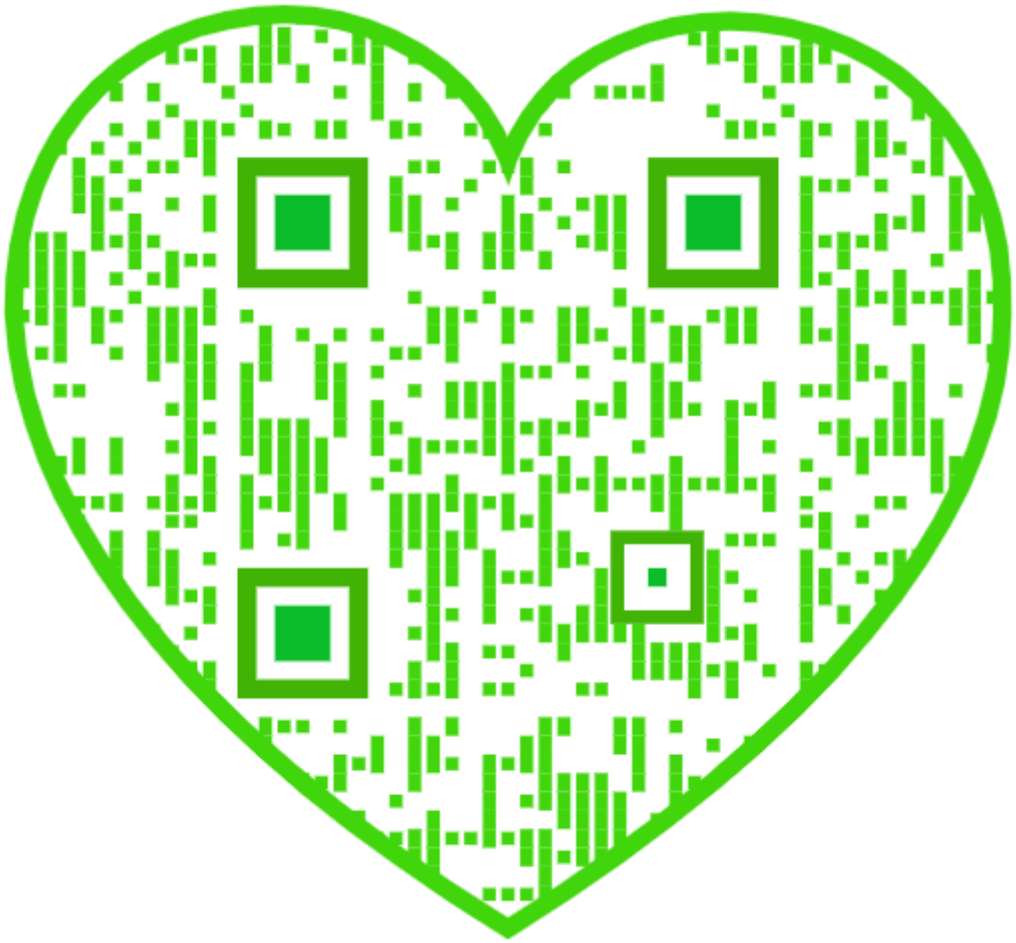

BESLOTEN HOF
van den bloedigen Bruydegom
CHRISTUS JESUS,
Beplant met bittere Myrrhe van sijn Lijden,
Besproeyt met sijn dierbaer Bloedt, ende betuynt met scherpe Doornen van sijn Kruys ende Doodt;
Tot hert-verluchtinge
Van alle Godt-minnende Zielen open geset.

Koninklijke Bibliotheek te 's Hage.

TOT LEYDEN,
Gedruckt by JOHANNES van GELDER. 1676.

[illegible]

INLEYDINGE

Tot den bitteren Myrrh'-Hof des Lijdens

JESU CHRISTI.

STEM: Als 't begint.

I.

KOmt waerde Ziel die door mijn Bloedt
Gewaſſchen zijt in overvloedt.

Komt tot mijn bloedigh Hof eens treden,
Mijn Suſter, mijne Bruydt:
Ick heb mijn Myrrh' geſneden,
Met mijn Nagel-kruydt.

II.

Het leght in bondels al by een,
Mijn ſpecery is ongemeen;
En mijne bitt're Myrrh' begoten
Met bloedigh nat, en ſweet
Uyt mijnen Hof geſproten.
Was die Son niet heet?

III.

De Son der liefde bracht die voort;
Ey lieve Bruydt mijn woordt eens hoort:
En wilt mijn nooding' niet verſmaden.
Treedt vry in deſen Hof:
En pluckt uyt alle paden
Kruydt van bitter ſtof.

IV.

Mijn lieſſte Bruyd'gom Jeſu ſoet,
Laet ick eens uyten mijn gemoedt.
Wy ſullen tot u Hof gaen trecken,
En ſpreken mondt aen mondt.

Daer ick u magh ontdecken
Al mijns herten grondt.

V.

O Heer, die al de ſondaers hoort,
Ick bid, gedooght my oock een woordt.
Hoe ſijn hier ſoo veel Myrrhe-planten,
Met bitt're ſpecery,
En doorens 't alle kanten?
Is dit al voor my?

V I.

Soo ick wel by den nachte ſie,
Dit is het Hof Getſemani.

Is dit de plaets van uw genuchten?
O Heer gy hebt gemaeyt,
Ons ouders bitt're vruchten
Door 't ſerpent geſaeyt.

VII.

Wel Jeſu Bruygom van mijn ziel,
't Is tijdt dat ick hier neder kniel,
Om uwe bittre Myrrh' te plucken
Vol weedom, en vol ſmert,
Die ick nu ſal gaen drucken
Aen mijn ſondigh hert.

VIII.

Gaet henen dan beminde Bruydt,
En treedt dit Hof ten eynden uyt,
Door al de dreven, ende paden
Tot aen des levens Boom
Met bloedt-granaet geladen
Nat van rooden ſtroom.

Beschrijvinge des Lijdens, Kruys, ende Doodt JESU CHRISTI, Sone des Alderhooghsten Godt.

STEM: *Als't begint.*

1. ALL die in de werelde woelen
Brenght u hert, sin, en gevoelen:
Komt hier scherpen u verstandt,
Om met aendacht te beherten
Jesus pijn, en sware smerten,
Die hem drucken t'alle kant.

2. Laet uw ſorgelooſe wercken,
Om met rijpen ſin t'aenmercken
Wat Godts Soon voor u al lijdt.
't Aldernutſte werck, en ſorgen
Sijn in een kleyn uyr verborgen,
En 't gebruyck van weynigh tijdt.
3. Let eens Menſch op al de ſtucken,
En komt van dees Myrrhe plucken
In dit Bitter Hof geplant.
Sult met Magdalena ſchreyden,
Soo gy hier wat kont verbeyden,
En dit werck neemt by der handt.
4. Siet hem ſchroomen, ſiet hem beven
Door wien alle Menſchen leven,
En die yder krachte geeft,

Als een worm kruypt met onwaerde:
Hy beſwijckt van anghſt ter aerde,
En door al ſijn leden beeft.
5. Droefheyt doet Heer Jeſum ſuchten,
En ſijn hert vol ongenuchten
Berſten uyt in hooghſten noodt.
Ah mijn Ziele ſchroomt voor 't lijden,
En doet my recht uyt belijden,
Datſe droef is totter doodt.
6. 'k Sien wel Jeſu, 't is voor ſeker,
't Is u al te bitt'ren beker,
Die uw Vader heeft gemenght.
Vol van Myrrh, en Gal geſchoncken,
En moet van u ſijn gedroncken,
Soo den Engel mede brenght.

7. Bloedt en Water ſiet men leken
Uyt ſijn Leden, die als beken
Vloeyen heen als een Wijn-pers.
Vrees, en liefde wercken ſamen,
En ſy perſſen, en ſy pramen
Sweet, en bloedt uyt warm, en vers.
8. Vader hoort toch mijn gebeden
Siet ick ſchroom door al mijn leden
Voor ſoo bitt'ren kelck, en dranck.
Maer laet uwen wil geſchieden:
Op u Woordt, en u Gebieden
'k Neem den Beker aen in danck.
9. Jeſus ſtaet op om te wecken
Sijn Diſcipels, die noch recken
Hooft, en leden wel gerust.

Vindt ſich 't alle kant verlaten,
Godt noch Menſch en komt te baten,
Keert tot bidden vol onluſt.
10. Judas waeckt om te verraden,
(Blinden leydſman vande quade,)
Paſt op ſijn beſtemden dienſt.
Op een uyr gaet hy verlieſen,
En de Hel voor Hemel kieſen
Om een tijdelijcke winſt.
11. Jeſus komt hem tegen treden
Met een ſoet gelaet, en zeden:
Valt hem met een kus om 't lijff.
En om krachtigh te bewegen,
Toont ſich tot hem wel genegen,
Maer hy ſtaet verſteent, en ſtijff.

12. Vriendt waer zydy toe gekomen,
En van Satan ingenomen
Tot soo schandelijck verraedt?
Heb ick u oyt schuldt gegeven
Om te trachten na mijn leven?
Overdenckt dit waer gy gaet.

13. Al die hier met Judas stonden
Vielen als verwoede honden
Op soo een sachtmoedigh Lam.
Petrus wilt sijn Heer verweeren:
Maer ten was niet sijn begeeren,
Die sich geeft ter doodt heel tam.

14. Efter stelt hy sich tot vechten,
En houwt eenen van de knechten
d'Oir af met sijn bloedigh swaerdt.

Voor een man alleen sy wijcken,
Als sy Malchum sien beswijcken
Sonder kracht bebloedt ter aerd.
15. Petre wat suldy beginnen?
Houdt op, en bedaert uw sinnen:
Ick en wil noch stoot, noch slagh.
Tot mijn dienst sijn al de Machten
Uyt den Hemel, en Heyrkrachten.
Meendy dat ick niets vermagh?
16. Sal ick dan den kelck niet drincken,
Die mijn Vader heeft doen schincken
Tot een yders hulp, en baet?
Dus den Heer met een soet wesen
Heeft den Knecht sijn oir genesen
Die bly, en gesont opstaet.

Spreeckt

17. Spreeckt oock tot dees Leger-ſcharen
Mannen die hier komt vergaren,
Tegen wien al dit geſpan?
Soeckt gy Jeſum om te vangen?
Siet hier ſtaet hy met verlangen.
Laet dees gaen. Ick ben den Man.
18. Met dit woordt te rugh ſy vallen
Plat ter aerd. Niet een van allen
Derft de handt aen Jeſus ſlaen.
Maer ſy ſchudden, en ſy beven
Voor den Heer, die haer moet geven
Kracht om weder op te ſtaen.
19. Hoe komdy aldus met hoopen
Inden nacht tot my toe loopen,
Als tot dief, of moordenaer?

In uw Kercken, Landt, en Steden
Leerden ick de deught, en zeden.
Maer 't is Satans uyr voorwaer.
Siet dan yder een toe grijpen,
Binden, ſleuren, trecken, nijpen,
Alſmen met een moorder doet.
Jeſus wordt ſoo voort geſtooten
Door den modder, dijck, en ſlooten.
Yder ſteekt hem met de voet.
Sijn Diſcipels doen hem ſuchten,
Die voor al ſijn wegh gaen vluchten,
En verlaten hem in druck.
Petrus komt van veer wel volgen,
Maer hy ſal hem meer verbolgen
Door ſijn val, en ongeluck.

22. Heel de ſtadt is uytgelaten,
En men loopt door al de ſtraten
Vragen watter magh geſchien.
Yeder pooght in 't huys te dringen
En op ſtoel, en bancken ſpringen,
Om te hooren, en te ſien.

23. Treedt, ô Ziel, met Jeſus binnen:
Let eens wat men daer verſinnen
Gaet voor Annas trots, en hoogh.
Sonder opſicht, ſonder eere
Vraeght men na ſijn Volck, en leere.
Jeſus ſtaet met nedrigh oogh.

24. Als hy ſprack met ſachte reden,
Komt een boef tot hem toe treden,
En ſlaet Jeſum voor den mondt.

Hy verdraeght den ſlagh verduldigh,
En verthoont ſich heel onſchuldigh
Met een ſacht gemoedt, en grondt.
25. Dus bebloedt aen mondt, en wangen
Wordt hy voorts met groot verlangen
In 't Hoogh-Prieſter-Huys gebroght:
Daer ſy hem ter aerde buygen,
En met valſcheyt overtuygen,
En van ſchuldt werdt onderſocht.
26. Hier ſit Caiphas hooghmoedigh
Tot dit vonnis bly, en ſpoedigh,
Als hy Jeſum voor hem ſiet.
Vraeght hem of hy is Godts Soone
Neergedaelt uyt 's Hemels Troone:
Of wel enckel menſch, of niet?

27. Door Godts waerheyt dus beſworen
Antwoordt, Menſch te ſijn geboren,
En Godts Soon van eeuwigheyt:
Met den Vader van een waerde
Neer gekomen op der aerde
Tot des menſchen ſaligheyt.
28. Maer gy ſult my weer ſien komen
Op een wolck met vrees, en ſchromen
In geſagh, en Majeſteyt;
Als het aerdrijck ſal ſtaen beven,
En my hooren vonnis geven.
Dit wordt u vaſt toe geſeyt.
29. Caiaphas verſcheurt ſijn kleeren,
En roept hoort hem Godt onteeren:
Deſe laſter wordt verſaeckt.

Yeder volght met luyder kelen,
Doodt hem, die Godts eer komt ſtelen,
En ſigh oock Godts Sone maeckt.
30. Jeſus moet hier onder tuſſchen
Deſer boeven moet-wil bluſſchen,
Die hem trecken, ſpouwen, ſlaen.
D'een die knerſelt op ſijn tanden,
D'ander ſlaet met platte handen.
Wat moet hy al onder ſtaen?
31. Dat ſchoon aenſicht werdt verbonden
Tot meer vryheyt van haer ſonden
Met een vuyle ſlet, of doeck.
Op hem vallen ſy, en mallen:
Vragen raedt nu, ſeght wie ſlaet u?
Jeſus light ſtil in een hoeck.

32. Petrus was hier ingetreden,
Om te ſien, ſtondt hy beneden
Met de knechten by de vier.
Werdt daer vande Maert verraden,
En beſchuldight: maer beladen
Loochent ſijnen Meeſter hier.

33. Hy verſaeckt weer aen den tweeden
Met een vloeck, en met ſwaer eeden
Sijnen alderlieſſten Heer.
En die hem ſoo ſeer beminden
Onder ſijne lieſſte vrienden,
Sweert hy af den derde keer.

34. Als den Haen weerom eens kraeyde,
En den nacht nu heel verſpaeyde,
Petrus dacht op Jeſus woordt:

Die hem aenſagh met mêe doogen,
En met droef weemoedigh oogen:
Dat hy Petrus hert door boort.
35. Uyt ſijn oogen vloeyen tranen,
Als uyt ſluys, of water-kranen,
En beſchreydt ſijn ongeval.
Treckt ten huys uyt, en gaet buyten,
Om ſijn weedom meer te uyten
Op 't allendigh traenen-dal.
36. Och wat ſwaren nacht vol lijden
Overvalt met harde ſtrijden
Dat ſoet hert van Jeſus toch?
Petrus loochent ſijnen Herder:
Judas treedt in boosheyt verder,
En verhanght ſijn ſelven noch.

37. Eer den dagh, en Son op ſtonden,
Broghten Jeſum vroegh gebonden
Voor Pilatus Rechter-huys:
En hem voor de Recht-banck ſtelden,
Daer een yder riep, en ſchelden
Met geweldt, en groot gedruys.
38. Als den Præſident quam vragen:
Heefter yemandt yets te klagen:
Oft wat ſchuldt heeft deſen Man?
Riepen: had hy niet bedreven,
Men ſou hem niet overgeven.
Houdt hem gy, en recht hem dan.
39. Gy mooght hem na uwe Wetten
Straffen, dooden, of vaſt ſetten.
Maeck'et ſoo gy dat verſtaet.

Wy en mogen geen bloedt ſtorten,
Noch des menſche leven korten,
Al waert oock om hoogh verraedt.
Hier op quam den hoop aen dringen,
En de Scriben mede dwingen
Door ontſagh, en dreygement.
Hy verſtoord'et landt voor deſen,
En wilt vooghdt, en Koninck weſen.
Dit verſtelt den Præſident.
Jeſus wordt alleen genomen,
En Pilatus doet hem komen
Uyt het volck, en het gedrangh.
Zydy Prins, oft Koninckſ Sone?
Komt u toe de Joodſche Kroone?
Seght my recht uyt u belangh.

42. Ick ben Koninck, Prins, en Heere
Van een Rijck vol maght, en eere:
Maer van dese Wereldt niet.
Daer toe ben ick hier gesonden,
Om de waerheyt te verkonden,
Als gy uyt mijn reden siet.
43. Met dit woordt Pilatus buyten
Om sijn vonnis te besluyten,
Dat hy geene schuldt en vindt,
Om den mensch aen 't lijf te straffen,
Of yet anders te verschaffen:
Want hy geene straf verdient.
44. Men roept tegen, dat sijn leere
Heel het landt, en volck verkeere,
Oock van Galileën af.

Wordt dan Jeſus ſoo gebonden
Tot Herodes wegh geſonden,
Of hy daer verdient de ſtraf.
45. Deſen Koninck had verlangen
Om te ſien, en hem t' ontfangen,
Daer hy veel van had gehoort.
Maer en kond'er niet van krijgen.
Jeſus ſtelde ſigh tot ſwijgen,
En gaf niet een enckel woordt.
46. Doet dan Jeſum wederkeeren,
Als een ſot met witten kleeren
Tot Pilatum onverrecht.
Soo moet Jeſus gints, en weder
Door het volck, al op en neder,
Als een alderſnoodſten knecht.

47. Als den Præſident verlegen
Jeſum 't huys weer heeft gekregen
Uyt Herodes ſtraf gebiedt:
Seght geſtoort; waer ick hem ſende,
Daer en komt van 't recht geen ende.
Men verwijſt, noch ſtraft hem niet.
48. Maer dewijl men pleegh dees tijden
Een gevangen te bevrijden:
Wie van beyde ſtaet u aen?
Wil ick Jeſum u vry maecken,
Oft wel Barrabam, die ſaecken
Van moordt-plegingh heeft begaen.
49. Yeder ſchenckt den moorder 't leven:
En die yeder trooſt quam geven,
Dien verſoucken ſy ter doodt.

Kruyst hem, neemt hem wegh uyt d'oogen
Wy en willen niet gedoogen;
Sijne schuldt is al te groot.
50. In hem vind' ick geen misdaden,
Noch den schijn van schuldt, of quaden
Dat straf waerdigh moghte sijn.
Efter sal ick hem kastijden,
Om van doodt-straf te bevrijden,
En soo lossen vande pijn.
51. Jesus wordt hier wegh getrocken,
By den arm, by kleedt, en rocken
Van een heel bloedt gierigh heyr.
Wordt aen een pilaer gebonden,
Daer die beulen rondom stonden
Vaerdigh met haer bloedt geweyr.

52. Ah wat menſch kan dit aenſchouwen
Die het hert niet berſt van rouwen,
Als hy Jeſum ſoo ſiet ſtaen?
Die ſoo menigh duyſent ſlagen,
En die ſchaemte moet verdragen,
Die hem naeckt wordt aengedaen.
53. Op hem vallen ſy met roeyen,
En ſy doen dat lichaem bloeyen
Met ſcheur-haecken, ſweep, en koord.
Niet en blijfter ongeſchonden,
Maer ſy leggen wond op wonden,
Met een wreedtheyt noyt gehoort.
54. Wat ſal booſheyt noch verſinnen?
Siet wat ſy nu gaen beginnen
Tot ſijn meerder ſchand, en leet.

Men druckt hem een doorne kroone
Door de herſſens, en ten thoone
Sit hy met een purper kleedt.
55. Een ſwack riet douwt m' in ſijn handen
Als een Koninck, die tot ſchanden
Van een yder wordt beſpot.
d' Een die ſlaet hem, d'ander ſleuren,
En ſijn kleedt en hayr verſcheuren.
Soo ſit den gekroonden Godt.
56. Bloedt en ſweet vloeyt over wangen,
Dat aen kleedt, en hayr blijft hangen;
Heel het aenſicht ſtaet miſmaeckt.
En noch luſt'et hun te gecken,
En van alle kant te trecken.
Niemandts hert en wordt geraeckt.

57. Laet Pilatus hem vry thoonen,
Jesum sal hy niet verschoonen
By dit Caims wreedt geslacht.
Laet hem roepen, komt aenmercken
Desen mensch, die noyt geen wercken
Van doodt-schuldt en heeft bedacht.
58. Maer soo veer ist van bewegen,
Dat men roept den rechter tegen:
Kruyst hem, kruyst hem, slaet hem doodt.
Sal ick uwe Koninck dooden
Wiens lichaem vol van rooden
Bloedt u tot genade noodt?
59. Geenen Koninck wy gedoogen,
Als den Keyser voor ons oogen,
Die ons Heer, en Koninck is.

Al die ſich wilt Koninck maecken,
Oft Godts Soon, wy dien verſaecken,
En beſtrijdt de Wet gewis.

60. Als den Rechter dus beladen
Wilt met Jeſus voorts beraden,
En verneemt naer ſijn geſlacht.
Hy en krijght van hem geen woorden,
Soo dat hy ſich heel verſtoorden,
Als van een ſlecht man veracht.

61. Ick heb maght om u het leven
Af te neemen, of te geven:
En verſwijght gy yet voor my?
Weet Pilate, dat van boven,
En van Godt tot Princen hoven
Komt de maght en Heerſchappy.

62. Al uw maght kan ick ontſpringen,
En g'en mooght my niet bedwingen,
Oock met een gewapend heyr.
Kan geraecken uyt uw handen,
En verſtroyen mijn vyanden
Sonder wapens, en geweyr.
63. Minder ſtraf, en minder ſonden
Komt op u, die niet gevonden
Hebt in my het minſte quaedt.
Meerder ſtraf ſtaen te verwachten,
Die my in uw handen brachten
Wechgevoert, door enckel haet.
64. Als Pilatus dit aenhoorden
Stondt verſtelt in Jeſus woorden,
En ſocht hem te laten gaen.

Maer sy dreyghden hem doens allen,
Uyt des Keysers gunst te vallen,
Wild' hy soo een man ontslaen.
65. Op dit woordt is hy gekomen
Buytens huys, en heeft genomen
Water, en wiesch d'handen af.
Ick en wil niet schuldigh wesen
Aen het bloedt, of doodt van desen.
'k Legh op u de schuldt, en straf.
66. Yder riep heel stout, en moedigh,
Dat dit vonnis straf, en bloedigh
Op ons Hoofden storten magh.
Dus uyt vrees van 't recht geweken
Heeft'et vonnis kort gestreken,
Schoon dat hy geen schuldt en sagh.

97. Hier op grijpen de ſoldaten
Jeſum toe, die langhs de ſtraten
Van Jeruſalem moet gaen
Met twee ander moordenaeren
Wiens ſchouderen ſy ſparen
Jeſus met ſijn kruys gelaen.
68. Als hy niet meer voort koſt treden,
En beſweek door al de leden;
Viel vermoeydt ter aerde neer.
wierdt een vremdelingh gedwongen,
Die daer quam door't volck gedrongen,
Om te dragen met den Heer.
69. De bedruckte vrouwen ſchreyden,
Die hem tot de doodt geleyden,
En ſy weenden over hem.

Jesus met beswaerde oogen
Keerde tot haer uyt mêe-doogen,
En sprack met een droeve stem.
70. Spaert uw tranen, en u kermen
Over my; maer wilt ontfermen
Uws, en uwer kinders leet,
Dat ick over u sien hangen,
En Jerusalem bevangen.
Houdt u tot die straf gereedt.
71. Yder sal met sucht dan wenschen,
Dat de Bergen op de menschen
Neder storten, en verdoen.
Soo sal Godes gramschap baren,
En die 't groen houdt niet wilt sparen.
Wat sal hy aen 't dorr' hout doen?

72. Dus quam met vermoede leden
Jesus nu den Bergh op treden,
Daer hy weer ter aerde sonck.
Maer met touwen, en met stocken
Wierdt gestooten, en getrocken:
Meer gesleypt dan dat hy gonck.
73. Boven op den Bergh gekropen,
En den wegh met bloedt bedropen
Wierdt het kruys daer neer gesmackt:
Daer sy Jesum vast aen hechten
Met dry nagels, en op rechten.
Wordt dus hardt in d'aerd gesackt.
74. Siet den boom des Kruys verheven,
Waer aen hanght de vrucht des leven
Jesus Christus Godt, en mensch.

Laet ons hier na onſe luſten
Onder ſijne ſchad'we ruſten.
Dit is al ſijn vreught, en wenſch.
75. Hoort'et eeuwigh Woordt nu preken,
En ſijn leſte woorden ſpreken
Op den Predick-ſtoel des Kruys.
Deſen Bergh draeght d'eerſte Kercke,
d'Eerſte Autaer, en nieuwe Arcke
Van Godts uytverkoren Huys.
76. Al de vuyle laſter-monden
Tegens Jeſum open ſtonden
Vol van ſpot, vol ſmaedt, en nijdt.
Dat hy van het Kruys ſou komen:
Die ſich voor Godts Soon wilt roemen:
Riep een yder met verwijt.

77. Jeſus ſlaet ſijn oogen neder
Op dat blindt volck, en dan weder
Na den Hemel opwaerts keert.
Vol mêedoogentheyt, en ſuchten
Met een hert vol ongenuchten
Ons in droefheyt bidden leert.
78. Vader wilt dit quaedt gedulden,
En vergeven ſond', en ſchulden
Aen dit boos, en blindt geſlacht.
Sonder kennis, ſonder weten
Werdt ick aen dit Kruys geſmeten,
En van haer alſoo veracht.
79. Dus ſagh hy met medelijden
Twee die hongen hem bezijden
Om haer quaedt aen 't Kruys gehecht.

Eenen vol van rouw gedreven:
d'And'ren in ſijn quaedt verſteven.
Beyd' om eene ſchuldt gerecht.
80. Tuſſchen dees twee Moordenaren,
En de laſterende ſcharen
Hongh ten toon d'onnooſelheyt.
Die een yeder ſocht te trecken,
En van ſonden op te wecken
Tot de deught, en ſaligheyt.
81. 't Hert van deſen is geweken,
En door Jeſus geeſt ontſteken,
Als den waſch voor Son, of vyer.
En hy ſprack: Zijt mijns gedachtigh
In u Rijck weerom woonachtigh,
Die met my nu lijdt alhier.

82. Weeſt getrooſt, en vroom in 't lijden,
Ghy ſult u met my verblijden
Heden noch in 't Paradijs:
Lijdt met rouw voor uwe ſonden,
Want ghy ſult van pijn ontbonden
Krijgen eeuwigh loon, en prijs.

83. Jeſus ſagh ſijn Moeder ſchreyden,
Met Joannes alle beyden
Vol van rouw, en vol van ſmert.
't Swaerdt van Simeon doorſnede
Moeder en Diſcipel mede:
Boven al oock Jeſus hert.

84. Als hy dan ſijn hooft, en oogen
Tot ſijn Moeder had geboogen,
Seyd', ô Vrouw, ſiet hier uw Soon.

Neemt Joannem aen als Moeder
Tot uw Soon, mijn Vriendt, en Broeder;
Dat hy met u leef, en woon.

85. Liefsten Vriendt, siet met eerwaerde
Dese Moeder, die my baerde,
En my als haer hert bemint.
Dees wil ick u overgeven,
U Joannes om te leven
In mijn plaets, als eygen kindt.

86. Dagh, en Son gaen sich vertrecken,
En met droeve Wolcken decken,
Als in 't midden van de nacht,
't Schijnt dat Hemel, Locht, Planeten
Met een droef gevoelen weten,
Hoe den Schepper wordt veracht.

Tus-

87. Tusschen dese duysterheden
Heeft den Heer sijn leedt beleden,
En den Vader aengeklaeght.
Hoe word ick van u verlaten,
Mijnen Godt, en sonder baten?
Niemandt voor my sorgh en draeght.

88. Naer dat Jesus uytter krachten
Had gedaen sijn bitter klachten,
Riep hy dorstigh uytgeteert.
Myrrh', en Eeck werdt hem geschoncken:
Maer en heeft'et niet gedroncken,
Noch geen laeffenis begeert.

89. Hier mêe ginck'et werck tén eynde,
Daer den Vader hem om seynde.
Ons verlossingh werdt volbracht.

Gaet

Gaet dan ſcheyden uyt het leven,
En ſijn Geeſt in d'handen geven
Van ſijn Vader ſonder kracht.
90. Vader ſiet uw Soon gaet ſterven,
En komt weer ſijn Rijck be-erven,
Dat hy eens verlaten heeft.
Wilt mijn Ziel, en Geeſt ontfangen,
Die ghy hier aen 't Kruys ſiet hangen,
Dat hy eeuwigh met u leeft.
91. Met gebooghden hooft, en leden
Sonck het lichaem na beneden,
Maer den Geeſt ten Hemel gingh,
Om den Vader te begroeten,
En de Zielen te ontmocteu
Die hy in genaed' ontfingh.

92. Steenen, Graven ſiet men ſcheuren,
En natuyr van weedom treuren,
Die om haren Schepper weent.
Vier en Water, Locht en Aerde
Met gehuyl, en rouw-ſucht baerde;
Maer den Menſch, die blijft verſteent.

93. Ah hoe wonderbaer vertooningh!
Godt die laet ſijn Rijck, en Wooningh,
En komt ſterven aen een Kruys.
Leert dees liefde, Menſch, groot achten,
En print die in uw' gedachten.
Keert dan ſoo beweeght na huys.

Vijf droeve verthooningen van't Lijden onſes Heeren JESU CHRISTI.

Op den Bergh, en Hof van Oliveten.

STEM: *Miſerere mei Deus.*

1. KOmt tot het Bloedt-tonneel,
En ſtrijdt-baen van Godts Soone,
Die voorgeſtelt aen heel
De Wereldt wordt ten thoone.
2. Aenmerckt den wreeden haet
Van Iſraëls geſlachten,
Geſtockt door booſen raedt

Van alle Hellsche krachten.

3. Als ghy dit werck aenſiet;
Let eerſt wie hier komt lijden,
En denckt dat dit geſchiedt
Om ons al te bevrijden.

4. Sijn enckel goedigheyt
Heeft hem ſoo verr' gedreven,
Om voor ons ſaligheyt
Te ſtorten bloedt, en leven.

5. Is 't dat ghy in het Hof
Heer Jeſum hoort verſuchten,
En liggen ſiet in 't ſtof
Vol ſmert, en ongenuchten.

6. Daer ſchroom des doodts, en leet
Met weedom hem neerdrucken,

En door het bloedigh ſweet
De Ziel, en kracht wech rucken.
7. Gedenckt dan hoe het pack
Der ſond' hem kan beſwaren,
En gy ſoo in gemack
Verſlijt uw dertel jaren.
8. Gy walght de bitterheyt
Tot heyl van uwe wonden.
Hy is den kelck bereydt
Te drincken uyt ten gronden.
9. Gy ſult hier oock miſchien
Den Heer met vlijt ontmoeten,
En den verrader ſien
Met eenen kus begroeten.
10. En ſeggen hem, ô Vriendt,

Waer toe zydy gekomen?
U noch in tijdts verſint
Eer ick wegh werd genomen.
11. Let dan eens op u daedt,
En u beveynſt quaedt leven.
Oft gy niet met verraedt
Hem oock een kus komt geven.
12. En dat om kleyn gewin,
En om uw' ſnoode luſten,
Blindt, en verſteent niet min,
Dan Judas die hem kuſten.
13. Siet gy Godts Majeſteyt
Als Samſon in de banden,
En ſijn almogentheyt
Geknevelt arm, en handen.

14. Vreest oft gy oock in noodt
Beset van helsche geesten
Gesleypt eens wierdt ter doodt,
En slagh-banck als de beesten.

II.

In 't huys der Opperste Priesters.

1. TReckt voordt na Annas huys:
Siet hoe hy woordt gestagen
Van een uyt dat gespuys,
En leert oock schand verdragen.
2. Al wordt hy voor den mondt
Soo schandelijck gesmeten,

Hy leert uyt 's herten grondt
Vergeven, en vergeten.

3. Wat moet hy noch al spijt
By d'Opper-Priesters lijden,
En tegens haet, en nijdt
Met lijdtsaemheyt gaen strijden?

4. Als al die lasteraers
Van boeven, en van knechten,
En valsche leugenaers
Hem sullen gaen bevechten?

5. Wie sal den droeven nacht
Gedencken of beschrijven,
Daer Jesus soo veracht
Veel moedtwils siet bedrijven!

6. Hy wordt van alle kant

Gesleurt, geschopt, getrocken
Met vuyst, met voet, en handt
Tot yeders lust, en jocken.

7. Dewijle Petrus mêe
Verloochent sijnen Heere;
Geeft een nieuw wond' en snêe
In 't hert van Jesus teere.

8. Die hem met soet gelaet,
En medelijdend' oogen
Gaf heeliugh voor sijn quaedt
En 't steenigh hert deed' boogen.

9. Maer Judas boven al
Gaf d' alderdiepste wonde,
Veel meer als Petrus val
Stiet Jesus hert ten gronde.

10. Als hy verſteent in 't quaedt
Sijn ſelven gingh verhangen.
Veel arger alſt verraedt
Van Jeſum te doen vangen.
11. Kondy dit ſonder ſmert
Met droogh geſicht aenſchouwen;
Of is u ſteenigh hert
Uyt een ſteen-rots gehouwen?
12. Van Petrus moeten wy,
En oock van Judas leeren
In tijdts van ſonden vry
Met rouw tot Jeſum keeren.
13. Al ſtaet hy hier beſchaemt
Voor Caiphas gebonden;
Daer haet, en nijdt verſaemt

Hem ſcheldt met volle monden.
14. Hy thoont in ſijn gelaet
By hooghſten eedt beſworen
Een vroom gemoedt, en ſtaet
Van Prins uyt Godt geboren.
15. Die noch eens ſitten ſal
In 't rechters-ſtoel der wolcken
Tot ſchrick, en ſtraf van al
Des wereldts pracht, en volcken.
16. Daer ſullen dan oock ſtaen
Dees rechters voor hem beven
Met Caiphas voor aen,
Die hier quaedt vonnis geven.
17. En tot een wreede doodt
Haer rechter ſelf verdoemen,

Die ſich voor kleyn, en groot
Godts Soon heeft derven noemen.
18. Dan ſullen ſy verſchrickt
Haer vonnis van hem hooren
Als blixem-vier dat blickt,
En donder-ſlagh in d'ooren.
19. Die ſy nu hier ten ſpot
Uyt lachen, en beſpouwen,
Wegh ſleuren als een ſot
En in een hoeck verdouwen.
20. Die ſy voor d'aenſicht ſlaen
Met vuyſt, en platte handen
En doen veel ſmaedtheyt aen,
Verwijt, en alle ſchanden.
21. Sijn oogen men verbindt,

En wordt geſchopt, getrocken,
Daer yder wat verſint
Om na ſijn luſt te jocken.
22. Die ſal eens op ſijn tijdt
Als rechter weer verſchijnen,
En daer hy dit van lijdt
Door ſchaemte doen verdwijnen.
23. Als hy met gram geſicht
En grouwſaem ſtem ſal baren,
En dit verdoemt gericht
Ten vlam, en vier verklaren.
24. En thoonen dat hy is
Den Sone Godts verheven,
En Heer des Werelts is,
Die al dat leeft doet beven.

25. Al light gy hier veracht
Heer Jesu, en versteken,
Wy kennen uwe maght,
By Godts maght vergeleken.
26. Schoon dat gy hier verblindt
Met d'oogen sit verbonden:
Wy kennen u als vriendt,
En straffer vande sonden.

III.

In 't Rechter huys vanden Præsident Pilatus.

1. GAet voorder noch, en siet
Hoe Jesus wordt versonden

Vol droefheyt, en verdriet
Naer twee soo diepe wonden.
2. Sy sleypen hem met spoedt
Om veerdigh sijne saecken,
En dat onnooselbloedt
Tot een kort eyndt te maecken.
3. Hier moet voor Rechter staen
D'onnooselheyt onschuldigh,
En hoort de lasters aen
Stil swijgend', en geduldigh.
4. Den Præsident verset
Om Jesus zeedbaer swijgen,
Op sijn beschuldingh let:
Maer kan geen woordt verkrijgen.
5. Hy neemt hem by der handt,

En leydt hem ſoetjens binnen,
En vraeght hem met verſtandt,
En met bedaerde ſinnen.
6. Van waer, van wie hy is,
Sijn afkomſt, en ſijn woningh,
Van ſijn geboortenis,
Een Prins, of Joodſchen Koningh?
7. En ſpreeckt gy my niet aen,
Die maght heb u te ſparen,
En vry van ſtraf t ontſlaen,
Of ſchuldigh te verklaren?
8. Pilate deſe maght
Is u van Godt gegeven.
Al ſtaen ick nu veracht,
Men ſal noch voor my beven.

9. Wel zijde dan Godts Soon,
Oft Koninck vande Joden,
En komt u toe de Kroon?
U wordt geen recht verboden.
10. De waerheyt hoort, en siet:
Mijn Rijck is van daer boven,
En van dees wereldt niet,
Noch van geen aerdsche hoven.
11. Den Præsident belijdt,
Dat hy geen schuldt kan vinden:
Maer sagh dat haet en nijdt
't Oproerigh volck verblinden.
12. Dus heeft hem na 't gebiedt
Van Galilee gesonden,
Oft by Herodes yet

Wierdt tegens hem gevonden.
13. Den Koninck goeder tijdt
Heeft Jesum dus ontfangen,
En wacht van hem verblijdt
Veel wonders met verlangen.
14. Als Jesus niet een woordt
Gaf op sijn vremde vragen,
Heeft hem voor sot verstoort
Doen uyt sijn Hof wegh jagen.
15. Aenmerckt hoe uwen Heer
Getrocken, en gebonden
Van 't een Hof ginds, en weer
Tot 't ander werdt versonden.
16. Die rechter is, en Godt
Swijght, en hoort rechters spreken.

Godts

Godts wijsheyt wordt ten spot
By dwaes, en sot geleken.
17. Sijn nedrigheyt die leert
U trots gemoedt herkennen:
En als gy wordt onteert,
Tot lijdsaemheyt u wennen.
18. Geen leedt wat u geschiedt
Magh stooren u gedachten,
Soo gy maer wel aensiet
Uw Heer, en Godt verachten.
19. Heer Jesus geen patroon
En vindt dan sijnen rechter
Met Barrabas ten thoon
Geleken, ja noch slechter.
20. Moet voor een Moordenaer

Den Levend-maecker wijcken.
Siet hier Godts Evenaer
By Boeven vergelijcken.

21. Laet ons na 't Rechter-huys
Nu dieper in gaen treden,
Daer Jesus met gedruys
Getrocken wordt beneden.

22. Siet hier den overlast
Die Jesus moet verdragen
Aen pael, en banden vast
Met schandelijcke slagen.

23. Gy sult hier slagh op slagh,
En wond op wond sien geven,
Een yder wat hy magh
Door boosheyt aengedreven.

24. Op soo onnooſel Lam
Hun armen sy vermoeyen
Uytsinnigh boos, en gram
Ververschen sweep, en roeyen.
25. Denckt of gy niet met recht
Verdient dees straf te lijden,
Die uwen Heer voor knecht
Ten onrecht siet kastijden.
26. Seght dan, laet Jesum gaen,
Ick moet de schult betalen.
Op mijn, die heb misdaen,
Wilt al de straf verhalen.
27. Komt siet nu Godes Soon
Ten spot van soo veel boeven
Met riet, en doorne kroon:

En wilt hier wat vertoeven.
28. Bemerckt eens dat teer hooft
Miſmaeckt, bebloeyt, doorſteken,
Van ſchoonigheyt berooft,
En heel van 't bloedt af-leken.
29. Soo wordt hy oock ten thoon
Geſtelt voor al de ſcharen,
Die rond om ſijnen throon
Tot ſchimp, en ſpot vergaren:
30. En wordt verveylt te koop.
Siet hier den menſch, ô menſchen,
Gelevert in den hoop
Na uwen luſt, en wenſchen,
31. Soo wreedelijck onthaelt
Om 't wreedt hert te verſaden;

En die 't ſoo dier betaelt,
Verdient hy geen genaden?

32. Men roept, wilt hem met ſpoedt
Aen Galgh, of Kruys ophangen.
Wy dorſten na ſijn bloedt,
En doodt met groot verlangen.

33. Pilatus al voor niet
Tracht Jeſum vry te ſpreken:
Wel Borgers dien ghy ſiet
By Koninck vergeleken.

34. Is uwen Prins en Heer,
En Koningh van de Joden.
Sy riepen des te meer,
Kruyſt hem, en wilt hem dooden.

35. Ah Chriſten menſch die hoort

Uw Heer, en Godt verſmaden,
En wordy niet geſtoort
Op u boos hert, en daden?
36. Die hem tot Kruys, en Doodt
Soo dickmael hebt verweſen,
En noch uw Prins verſtoot
Naer dat hy is verreſen.

IV.

Den wegh der Kruys-draginge.

1. LIefhebbers van het Kruys
Komt ſiet den Heer geladen
Gaen uyt het Rechter-huys

Ter doodt voor uw misdaden.

2. Twee Moordenaers daer by
Voor Jesus med'-gesellen,
Aen d'een, en d'ander zy
Tot sijn vereeringh stellen.

3. Als ghy uw Meester siet
Den Balck, en Galge dragen,
Kondy wel van verdriet,
Oft van u lijden klagen?

4. Die vry van sond', en schuldt
Moet als een dief gaen hangen,
Leert u dus met geduldt,
U Kruys, en last ontfangen.

5. Siet hoe sy Jesum slaen
Met stocken, en met koorden,

Daer d'ander ledigh gaen
Naer soo veel quaedt, en moorden.
6. Als hy niet voordt en magh,
Werdt op, en neer getrocken,
Soo dat hem stoot, en slagh
Door al de leden schocken.
7. Voeght u hier achter aen
By't schreyen van dees Vrouwen,
Die Jesum sagen gaen,
En dickmaels neder douwen,
8. Met 't aensicht plat ter aerd,
Als machteloos besweken,
Komt hoort hem dus beswaert
Tot sijn beklagers spreken.
9. Sus, Sions Dochters stil,

Wat mooghdy u verſtooren?
Geen tranen ick meer wil,
Noch ſchreyen van u hooren.
10. Beweent my toch ſoo niet,
Maer u, en uwe kind'ren,
Die meerder hert-verdriet
Verdrucken ſal, en hind'ren.
11. Den dagh ſal u wel haeſt
Vol weedom overvallen,
Die ſal u ſien verbaeſt
Met wapens rondt bewallen.
12. Als yeder roepen ſal,
Laet Bergen op ons ſtorten,
En ſmooren ons voor al
Om 't leven te verkorten.

13. Is't dat men het groen hout
Niet ſpaert, wat ſal gebeuren
Aen 't dorr', en bros, en oudt,
Dat Godt ten brandt ſal ſleuren,
14. Als 't Aerdrijck heel in vier,
En vlam ſal ſijn ontſteken,
Daer Godt tot alle dier
Sijn vonnis uyt ſal ſpreken?
15. Let hier eens wie den Heer
Sijn Kruys en laſt helpt dragen,
En denckt 't is oock mijn keer
Dit jock te onderſchragen.
16. Al die hier weyg'righ is,
Sal Godt ſijn kruys opleggen.
't Is Adams erffenis:

Daer baet geen tegen ſeggen.
17. Laet ons dan oock met vlijt
Heer Jeſum gaen ontmoeten,
En die voor ons hier lijdt,
Met danckbaerheyt begroeten.
18. En ſeggen deſen laſt
Is 't erf-goedt van ons Ouders,
Dat beter op ons paſt,
Dan op uw teere ſchouders.
19. 't Is ſchand, dat ghy hier gaet
Met Kruys, en Balck geladen
Van ſoo verheven ſtaet
Onſchuldigh van miſdaden.
20. Wy willen dan voord aen
Ons Kruys met u oock dragen.

Die deſen Kruys-wegh gaen,
Zijn die u meeſt behagen.

V.

Den Kruys-bergh van Calvarien.

1. KOmt ſiet nu een verthoon,
Dat oock natuur doet beven:
Daer Schepper, en Godts Soon
Berooft werdt van het leven.
2. Nu op den Bergh geraeckt
Met afgematte leden
Na ſijnen azem haeckt,
En kan niet voorder treden.

Seer

3. Seer fel, en metter ſpoedt
Sijn kleedt weer uytgetrocken,
Geboort door handt, en voet
Sy hem in d'aerde ſchocken.
4. En met gewelt om hoogh
Den Galgen-boom oprechten.
Hier hanght den Heer ten toogh,
En ſpot van al ſijn Knechten.
5. Wat moet Heer Jeſus ſchand,
Verwijt, en ſmadingh lijden,
Daer hy van alle kant
Moet tegen ſchimpers ſtrijden?
6. En hooren, maeckt u vry
Van 't Kruys, zydy Godts Soone;
En dan gelooven wy,

Dat u toekomt de kroone.
7. Om dat hy is Godts Soon
En wilt van 't Kruys niet komen.
Het Kruys is ſijnen Throon,
En Standaert van de Vromen.
8. Maer leert ons ſmaedt, en nijdt
Met vroom gemoedt verwinnen:
Vergeten leedt, en ſpijt,
Sijn haters oock beminnen.
9. Gy ſult van beyde kant
Twee Moordenaers ſien hangen:
Den een boos van verſtandt,
Den and'ren vol verlangen,
10. Om voor ſijn Moorders-plicht
Genade te verwerven,

En van ſijn ſchuldt verlicht
Geluckelijck te ſterven.

11. Zijt mijns gedachtigh Heer,
Als g' in u Rijck ſult komen,
Herſtelt in ſtaet, en eer
Van 't Aerdrijck opgenomen.

12. Weeſt wel gernſt, ô Vriendt,
Noch op den dagh van heden
Suldy met my gedient
In 't Paradijs-hof treden.

13. Sijn hert oock open ſtaet
Om beyde te bewaren,
Dat geen verloren gaet
Van dees twee Moordenaren.

14. Wien ſal op Godts genaad',

En goedtheyt niet betrouwen,
Is 't dat wy niet te ſpaad'
Op ons verwaentheyt bouwen?
15. O menſch voor u alleen
Sijn Bloedt, en Sweet laet vloeyen
Al waerder anders geen;
Wilt u tot Jeſum ſpoeyen.
16. Hy ſiet u ſondaer aen
Met open hert, en ermen,
Die ſtadigh open ſtaen
Om u niet min t'ontfermen.
17. Dus ſlaet ſijn oogen neer
Op ſijn bedruckte Moeder:
Dan op Joannes weer
Sijn Erfgenaem, en Broeder.

18. En ſeght, ô Moeder ſiet
Dit is uw Soon: neemt deſen
Tot trooſt van u verdriet,
Gy ſult ſijn Moeder weſen.
19. In dees geſteltenis
Sijn d'Hemels overtogen
Met dicke duyſternis
Het licht gantſch wech gevlogen.
20. Als 't eeuwigh licht beſwijckt,
En 't leven nu gaet ſterven;
De Son van d'Aerde wijckt,
Noch Sterren ſchijnen derven.
21. Hy roept ſijn Vader aen
Van Godt, en Menſch verlaten:
Met weedom overlaen

Soeckt hulp, en trooſt, en baten.
22. O Godt, ô mijnen Godt!
Hebdy uw Soon vergeten,
Die hier vol pijn ten ſpot
Hanght aen een Kruys geſmeten?
23. O menſch, die uwen Heer
Aen 't Kruys voor u ſiet hangen.
En kan ſijn liefde teer
U hert noch niet bevangen?
24. Die met den Moordenaer
Hebt oock ſijn hert geſtolen;
En met Sint Jan te gaer
Sijn Moeder zijt bevolen.
25. Als Son, en Maen van rouw,
En Sterren hem beweenen

Met

Met heel het aerdsch gebouw
Tot huysen toe, en steenen.
26. Sy suchten om de doodt
Van die het al doet leven,
Die sy in bangen noodt
Tot sterven sien begeven.
27. Hoort toe hy roept benouwt
Om lavenis te krijgen.
Den stercken Godt verflouwt,
En moet van swackheyt hijgen.
28. Ick hebbe dorst, ô mensch,
Niet om mijn kracht te stercken,
Maet na mijn troost, en wensch
Nieuw ktacht in u te wercken.
29. Dus wierdt hem Alzem-wijn

Met bitt're Myrrh' geſchoncken,
Maer uytgeteyrt van pijn
En heeft'et niet gedroncken.
30. Dan heeft wat bitterheyt
Voor ons oock willen laten;
Die ons ter ſaligheyt
Verſtercken ſou, en baten.
31. En hier mêe wordt voldaen
't Rantzoen van ons miſdaden,
Waer door ons vry doet gaen
Den Heere der genaden.
32. Die d'oud' verbintenis
Geſcheurt heeft, en gegeven
Nieuw ſchrift van ervenis
Tot 't eeuwigh Rijck, en Leven.
33. Nu geeft hy vry ſijn Geeſt

In 's Vaders ſchoot, en handen,
En ſcheydt dus onbevreeſt
Uyt dees droev' ballingh-landen.
34. Hy levert ons te ſaem
Eerſt ſlaven, en gevangen
Verloſt in ſijnen Naem
Om 't Hemelrijck t'ontfangen.
35. Dat waerdigh Godtlijck hooft
Met toe-geſloten oogen
Van kracht, en geeſt berooft
Liet hy na 't Aerdrijck boogen.
36. Al of hy voor het leſt
Sijn ſelven wilde geven,
En deelen ons de reſt'
Van Lichaem, Ziel, en Leven.

Aendachtige bemerckinge des lijdens JESU CHRISTI.

I.

STEM: *Als't begint.*

VErtoeft toch, vertoeft toch menſchen al,
En komt eens ſtil aenmercken,
Het lijden Chriſti ſal
U hert, en ſin verſtercken.
Luyſtert toe, ende ſiet, ofter is ſulcken pijn,
Soo groot, ſoo onverdient://:
Te vinden als de zijn.

O Zie-

2. O Ziele, ô Ziel, hoe acht u Godt,
Hoe dierbaer moet g'hem weſen,
Die 't al heeft uytgeſtort
Om uw quaedt te geneſen?
Siet hoe de wereldt u verlaet in ydelheyt:
Maer Godt alleen, ô Ziel://:
Behert u ſaligheyt.

3. Al die dan, al die dan komt hier in,
Om mijn ſmert te bemercken,
Die magh met rijpen ſin
Wel overſien ſijn wercken,
En wegen eens de ſchuldt, daer hy van is verloſt.
Ah wat al ſweet, en bloedt, ah wat al druck, en moeyt,
Dat hy mijn heeft gekoſt.

II.

Christi droefheyt in 't Hof van Oliveten.

Stem: *O schoon Europia.*

MYn hert is heel bedruckt,
En voel mijn Ziel benouwt,
Sy wordt schier wegh geruckt,
Door vrees verflouwt.
Siet eens beswijcken mijn droevigh hert:
Vrees doet my suchten
Door ongenuchten,
En overgroote smert.

2. Wel vroomen Campioen,

Jeſu waer is uw kracht?
Hebdy nu trooſt van doen,
Die ghy ons bracht?
En wordy voor de doodt vervaert?
Soo magh hy beven,
Die al ſijn leven
Veel ſondeu heeft vergaert.

3. Heer ick ſchenck u mijn hert;
Neemt dit voor eenen ſchildt
Tot trooſt van uwe ſmert,
Alſoo ghy wilt.
Maeckt door u ſterven, dat ick de doodt
Magh met verlangen
Heel bly ontfangen
In mijnen laetſten noodt.

III.

Mijn ziele is droevigh totter doodt.

Stem. *Qu'on ſon trompette.*

AH wat droef verſuchten, en duchten
Doorſnijdt ons oor, en hert
Vol weedom, en vol ſmert?
't Is de ſtem van Jeſus ſoet,
Die in noodt totter doodt
Voelt den ſtrijdt van ſijn gemoedt.

2. Het zijn uw miſdaden, en quaden:
En ghy en maeckt geen ſucht,
Noch leedt, noch ongenucht.

Son-

Sondigh menſch bedencket wel,
Die geruſt na uw luſt
Leeft, en vreeſt noch doodt noch hel.

3. Laten u ons luſten, niet ruſten,
Die vry, en los van geeſt
Dus leven onbevreeſt?
Jeſu, ſiet wy zijn bereedt
Ons miſdaedt, ſchuldt, en quaedt
Af te ſtaen met rouw, en leedt.

4. Beter hier door tranen te banen
Den wegh in leedt, en pijn,
Dan eeuwigh droef te zijn.
Geeft, ô Heer, dat ick door rouw,
Reyn van ſondt oock terſtondt,
Uw bly weſen eens aenſchouw.

IV.

Jesus bedroeft scheydt van sijn Discipels tot het gebedt.

Stem: *Als 't begint.*

O Nacht, ô droeven nacht, daer Godt van weedom schreydt,
En van sijn lieve Vrienden met gevoelen scheydt.
Die hy bemint,
En by wilt leven
Van Godt gegeven,
En soo krachtigh heeft gesint.

2. Siet hoe hy haer omhelst, en drucktse aen sijn hert;
O droeve scheydingh, die den soeten Jesum smert.
Hy hanghtse aen,

En

En moet ſchier rucken
Sijn hert in ſtucken,
Eer hy van haer wegh kan gaen.

3. O ſoeten Jeſu, trouwen Minnaer van den menſch,
Met ons te leven is al u vermaeck, en wenſch.
Noch hel, noch doodt
En moet ons ſcheyden,
Oft van u leyden,
Die oock ſondaers tot u noodt.

4. Ey laet ons Heer en Godt niet voorder van u gaen,
Als daer wy u noch ſien, en ghy ons by mooght ſtaen.
By ons toch blijſt,
O goeden Herder,
En treckt niet verder,
Eer ons nacht, of doodt verdrijſt.

V.

Christus sweetende water ende bloedt.

Stem: *Simple courrante.*

ICk sien u Jesu heel beswaert
Niet oft ghy Godes Soon, maer sondaer waert,
Ghy knielt, en smeeckt, ghy sueht en vreest vol schroom,
Met bloedigh sweet als sluys of water-stroom.

2. Hoe is die Ziel in pijn, en noodt?
De droefheyt perst sijn hert tot aen de doodt.
Seght my, ô Jesu, waer toe sulcken strijdt,
Dat ghy de doodt besuurt oock voor den tijdt?

3. Hy sterst eer hy gelevert wordt,
En 't dierbaer bloedt oock voor de wonden stort,
O Engel, ghy komt hier ter goeder uyr,

Want

Want deſen Beker valt hem al te ſuyr.

4. Komt hier, ô Menſch, met ſmert doorwondt,
Als ghy mijn droefheyt ſiet voor uwe ſondt.
Wilt u geſicht op mijn benouwtheyt ſlaen,
Soo ſullen haeſt uw tranen vloeyen gaen.

5. Ah Ziel bemerckt eens wat ick ly,
Eer ick u van de doodt, en hel bevry.
'k Heb dry-en-dertigh Jaer u ſtaegh geſocht,
Is dat verloren ſchaep niet dier gekocht.

V I.

Jeſus verbidt by den Vader den bitteren Drinckbeker van ſijne Doodt. Stem: *Petit Briſacq.*

MOet het dan ſijn dat ick den Beker drinck,
En komt my van uw hand ſoo ſwaer geſchinck?

O Va-

O Vader, magh dien Beker niet voorby?
Siet hoe ick schroom
Dat sap van Adams boom:
Houdt toch uw Soon hier vry.

2. Is't niet genough, dat ick in Bethleems-stal
Geboren ben een Kindt berooft van al?
'k Heb daer veel bloedt, en tranen by gedaen,
Met bitter sweet,
Versmadingh, spijt, en leet:
Kan dit noch niet bestaen?

3. O grooten Godt die yder mensch bemint,
En weet'et best wat hun tot welvaert dient.
Ick schicke my na uwen wil, en raedt,
En neem' in danck
Soo suyr, en bitt'ren dranck

Tot yders troost, en baet.

4. O Jesu soet, die uyt uws Vaders handt
Ontfanght ons medecijn tot onderstandt.
Al schroom'et vleesch voor dese bitterheyt,
Het moet'er aen
En desen dranck uytstaen
Ter ziele saligheyt.

VII.

Jesus òp d'aenstaende uyre sijner doodt waeckt.

Stem: *Benedicta sit sancta Trinitas.*

O Mensch bedenckt toch wel die hier soo sorgeloos
Den tijdt verkorten gaet in sonden stijf, en boos.
Siet toe, d'uyr die naeckt, die u van hier scheydt,
En u brenght in d'eeuwigheyt.

2. G' en weet noch tijdt, noch uyr, dat u den rechter sal
De doodt toesenden, en u haestigh overvall'.
Als een dief by nacht, soo ghy minst verwacht,
Werd' in pijn, en druck gebracht.

3. Het is de laetste uyr daer d'eeuwigheyt aenhanght,
En met haer draeght al wat u eeuwigh lot belanght:
Als uw' vyandt sal voor u aenschijn staen,
En uw vonnis hooren aen.

4. Dit was de laetste uyr, die 't eeuwigh ongeluck
Aen Juda brachte door sijn boos verraders stuck.
Al u goet, ô Ziel, hanght aen eenen snick,
En den laetsten oogenblick.

5. Een uyre van genaed', die Godt een yder geeft,
Kan in hem wercken, dat hy 't eeuwigh leven heeft.
Maer een uyr in sond', daer ghy u van roemt,
Maeckt u eeuwighlijck verdoemt.

VIII.

Judas nadert tot Jesum. Stem: *O dulcis esca cœli.*

KOmt al tot Jesum Vrienden,
Ghy sult een Vriendt hier vinden
Oock sondaers wie ghy zijt.
Maer valt eerst voor sijn voeten,
Die u selfs komt ontmoeten,
En scheldt uw sonden quijt.

2. Hy roept al die beladen
Met swaer pack van misdaden
Versucht, en light benouwt.
Komt treedt toe vry wat nader.
Maer niet als een verrader,
En op mijn woordt betrouwt.

3. Ghy ſiet met wat verlangen
Hy ſondaers wilt ontfangen,
Als hy tot Judam gaet,
Om hem met open ermen
t'Omhelſen, en t'ontfermen,
Sijn heit heel open ſtaet.

4. Met den verloren Soone
Keert weder tot den throone
Van Godts bermhertigheyt.
Hy ſal u gunſt bewijſen,
Met vleeſch, en bloedt oock ſpijſen
In overſoetigheyt.

5. Gaet oock met Petrus henen,
En valt met Magdalene
Voor Jeſu voeten vry.
Hy wacht op alle wegen,

En komt u ſelver tegen.
G' en mooght hem niet voorby.

IX.

Judas leydſman der goddelooſe.

Stem: *Petit Briſacq.*

IS 't niet genoegh dat ghy verloren gaet
O ſondaer, die een ander treckt tot quaet,
En als een leydſman thoont, en maeckt de baen,
Om niet alleen, maer met u yder een,
Tot boosheyt te doen gaen?
Hier gaet der blinde leydſman Judas voor,
En al den hoop der boeven op ſijn ſpoor,
Met fackels, ſtocken, banden, en geweyr,
En haelt noch by tot ſijn verradery

Een heel moordtdadigh heyr.

3. Siet toe al die Godt hier verkoren heeft
Om ander aen te leyden, hoe ghy leeft.
Wijst Ouders, Leeraers eerst de rechte baen,
Dat oudt, en jeught naer u in ware deught
Gestichtigh mogen gaen.

4. O Jesu Herder, die u Schapen kent,
Maeckt ons uw stem, en voet-padt soo gewent,
Dat wy u deughden volgen, en uw Leer,
Daer kettery ons door bedriegery,
Noch wereldt af en keer.

5. Ghy zijt het leven, waerheyt, en het licht,
Die ons de baen des Hemels hebt gesticht:
Dat ons noch vleesch, nóch sond, noch helsch Serpent
Van u en scheyd, en tot verderf geleyd,
Veer van ons laetste endt.

X.

Judas komt Jesum als Vriendt verraden.

Stem: *Claire fontaine.*

SIet Judas komt, en leydt de Joden aen,
En derft soo schandigh schellem-stuck begaen:
Hy brenght noch mede een teecken van vrede.
O Godts verrader, van Meester, en Vader.

2. Vervloeckte Joabs moort, verraders feyt!
Die Amasam doorsteeckt, en broeder seyt.
Doet Jesum houwen met banden en touwen
Door beulen handen tot wreedtheyt, en schanden.

3. Maer 't is de liefde, die u listen leght,
O Jesu, dees is 't, die den Joden seght:
Komt Samson binden, en d'oogen verblinden:

Grijpt handen en voeten dien ick ſal begroeten.

4. Ah 't is mijn eygen liefde, die my bindt;
Dees Dalila is't, die mijn hert verblindt.
In vyandts handen leght ſy bandt op banden.
Die wil ick verſaecken, en my los maecken.

5. Dat uwe liefd' alleen in mijn gemoedt,
O Jeſu heerſchen, en my buygen doet.
't Is mijn verlangen by u ſoo gevangen,
My over te geven, en met u te leven.

XI.

Judas omhelſt, en kuſt Jeſum.

Stem: *Maria ten is noyt geboort.*

ALs ick eerſt Judam wel gemoedt
Sagh tot ſijn Heer, en Herder treden:

Me

Met open ermen Jesum groet,
En tot hem buyght sijn hooft en leden:
Dus riep ick met vreught,
Judas keert ter deught
Tot sijn Vader weer,
Den verloren Soon valt voor hem neer.
Maer 't verraders hert,
En voelt rouw noch smert,
Geen behulp, noch wond
Uyt d'omhelsingh, en den kus van Jesus soeten mondt.

2. Ick dacht, wel sal ick oock gerust
Met Judas in mijn quaedt verstijven:
Als my den Heer omhelst, en kust,
Noch in mijn boos voornemen blijven?
Neen, neen, Jesu soet,

Ghy raeckt mijn gemoedt,
Want ghy Jesus zijt,
Die ick trouw sal blijven t'aller tijdt.
Neemt my in genae
Eer het wordt te spae,
Ick val u te voet:
Jesu u verloren kindt in tijdts genade doet.

3. Veel liever is my uwen mondt,
Als 's wereldts kus, en listigh streelen,
Al is't dat ghy ons hert doorwondt,
Ghy weet'et wederom te heelen.
Want ghy Jesus zijt,
Die mijn hert doorsnijdt:
Maer als medecijn
Suyght daer uyt het doodelijck venijn.
Toont u meester-handt, Snijdt

Snijdt, en wondt, en brandt.
Beter hier in pijn,
Als van u, ô Heer, altijdt van u vervreemt te zijn.

XII.

Jesus omhelst, ende kust Judam vriendelijck.

Stem: *Dat ick een hoongh-bieke waer.*

WY worden hier te recht geleert,
En kennen u hert, en gedachten,
Dat ghy noyt verachten
Sult die tot u keert.
O Jesu schat van alle goedt,
Ghy rooft ons hert, ons sin, en ons gemoedt,
Als men uw goedtheyt siet,
Die ghy aen Judas biedt.

2. Hy komt met een verraders kus,
En u met valscheydt soo begroeten,
Noch gaet g' hem ontmoeten,
En begroet aldus:
Ah vriendt van waer komt desen haet,
Dat ghy uw Heer met eenen zoen verraedt?
Ghy light diep in mijn hert,
En doet my dubbel smert.

3. Heeft u een kleyne winst misschien
Tot soo een schandigh daedt getrocken?
Kond' ick u niet locken,
Om dit feyt t'ontsien?
O vriendt, die ick soo teer bemin
Als d'appel van mijn oogh, verset uw sin.
Beweent uw schuldt met rouw,

En blijft uw Meester trouw.

4. Hoe groot is toch uw' liefde Heer
Aen uw trouw vrienden uytverkoren,
Toont g'aen een verloren
Soon u hert soo teer?
Ghy leert ons den verdoemden haet
Uytsluyten, en met een soo soet gelaet
Omhelsen yder mensch.
Dat's u versouck, en wensch.

XIII.

Soeckt ghy Jesum van Nazareth? Ick ben't.

Stem: *Sarabande.*

O Jesu dat ick u eens moght kennen,
Van wie my alle goedt, en deught komt.

Ick ſou my tot uwe liefde gewennen,
En by u blijven vry onbeſchroomt.
Vraeghdy, ô Heer, wie dat ick ſoeck?
Een, die verſteecken lagh in den hoeck.
U Jeſu mijn verborgen pandt:
Siet hier uw vriendt, en geen vyandts handt.

2. Ick ben't, ô Menſch, die ghy nu komt ſoecken:
Ick ben't, die u ſoo langh heb geſocht.
Ick ben't, die eertijdts in ſtroy, en in doecken,
En in den Stal ben opgebrocht.
Ick ben't, die als eenen Herder liep;
Als ghy verlooren ginght, tot my riep.
Ick ben't, die voor u ſtorte mijn bloedt,
En aen het Kruys gaf al mijn goedt.

3. Ah zydy deſen, ô Jeſu mijn broeder,

Mijn hert, mijnen ſchat, mijnen trooſt, mijnen al,
Mijn Herder, mijn Vriendt, mijns Ziele-behoeder,
Voort aen niet meer van u ſcheyden en ſal.
Wat ſchandiger ſtuck, dat ick u verliet,
En arger als vyandt en kende u niet?
O goedtheyt ick heb u te laet gekent:
Maeckt my tot uwe liefde gewent.

XIV.

Jeſus wordt gevangen.

Stem: *Komt waerde ziel, die door mijn bloedt.*

WEl Jeſu waer is nu die macht,
Waer is uw onbepaelde kracht,
In deſen ſwaren noodt gebleven?
Hoe is die vroome handt,
Die 't aerdrijch kan doen beven?

Vaſt

Vaſt aen koord, of bandt?

2. Komt hier wreedt, en bloedtgierigh heyr,
Stort all' uw wreedtheyt, en geweyr
Op deſe boos onſuyv're handen.
Laet Jeſum vry los gaen,
Ick heb verdient de banden,
En het quaedt gedaen.

3. 't Is mis-verſtandt, laet Jeſum gaen,
Want hy en heeft geen quaedt gedaen,
Die yder vry, en los komt maecken.
Weet ghy niet, wie ghy bindt?
Bindt my aen block, en ſtaecken.
'k Heb de doodt verdient.

4. Siet ſondaer toe, wie ghy betrouwt,
Eer ghy omringelt en benouwt
Ter vierſchaer komt alleen gebonden,

En sonder hulp, of Vriendt
Beset met helsche honden
U gevangen vindt.

5. En wilt dan mensch soo onbedacht
U op des werelts dienst, en pracht
Tot aen de doodt toe niet verlaten:
Als u niet een van al
Voor Godes recht kan baten,
Maer verlaten sal.

XV.

Jesus gevangen zijnde, wordt van sijn Discipels verlaten. Stem: *La bouinette.*

O Soon des alderhooghsten Heer,
Sien ick u dus van alle kant beset

Aen ſchult handtdadigh, ſonder tucht, of eer,
Oft als een dier in 't net:
Men bindt, men treckt, men ſleurt,
En als een Lam van Wolven werdt verſcheurt.
Siet ghy na uw vrienden,
Niemandt kondy vinden,
Die u byſtandt beurt.

2. Waer is dat woordt belooft by eed'
Van Petrus, en van alle d'and're mêe,
Al ſamen tot de doodt met hem bereedt
Te wijcken voet, noch ſchrêe?
Ah wie op menſch betrouwt,
Die ſteunt niet vaſter dan op riet gebouwt.
Niemandt komt te baten;
Wordt dan meeſt verlaten,
Als den noodt benouwt.

3. Verblinden menſch die hier als vriendt
De wereldt op haer woordt, en ſtreelen dient:
S'omhelſt ũ, en belooft een yd'len niet,
En laet u in 't verdriet.
Wie ſal toch voor u ſtaen,
Als gy alleen ſult tot u Rechter gaen,
Onder uw vyanden
Blaeckend' helſche branden
Met dood-ſchuld belaen?

XVI.

Jeſus wordt voor het aengeſicht geſlagen.

Stem: *La merveilliere.*

HOe ſtaet hy hier beſchaemt
Den hoog-geboren, aldereelſten Heer,

By d'Engelen vernaemt,
Den Sone Godts vol majesteyt, en eer?
Ick sien hem sonder macht,
En van het schuym der menschen dus veracht,
Daer soo eerlooſen boef derft steken
Sijn handt soo omwaerdt
Aen Godt, die hem noch spaert.

2. Ah wat een spijt, en schand!
Dat soo een onversaagde booswichts handt
Derft op dat aenlicht slaen,
En Jesum met versmadingh spreken aen?
Wien d'Engels al met vreught,
En groot vermaeck aenschouwen gantsch verheugh
Als sy hem Sanctus Sanctus singen
Heerlijckheyt, en lof,
By Godt in 't Hemels Hof.

3. Lijdt Godts Soon sulcken slagh,
Die sich met donderslagen wreken magh,
En hier sachtmoedigh staet,
Of met soet spreken wederleght de smaedt?
Leert Aerde-wormen leert,
Hoe ghy met desen schildt de slagen keert.
U leedt, en schandt sachtsinnigh dragen;
Dat niemandt beter wreeckt,
Als die sijn boosheyt breeckt.

XVII.

Jesus met valscheyt beschuldight by Caiphas.

Stem: *Laet ons Jesus lof verkonden.*

JEsus wotdt hier overladen
Door getuygen omgekocht

Met een ſchijn van veel miſdaden,
En veel leugens opgeſocht.
Swijght, en ſonder yet te ſpreken
Tot verſchooningh, oft onſchuldt
Caiphas wordt heel ontſteken,
En met toornigheyt vervult.

2. Hy ſtaet op, en heel verwondert,
Siet den Heer met trotsheyt aen,
En met dreygementen dondert:
Jeſus blijft ſachtmoedigh ſtaen.
Caiphas begint te ſweeren,
Is't dat hy onſchuldigh is,
Dat hy ſich hier moeſt verweeren
Tegen dees getuygenis.

3. Liefſten Heer ſuldy niet ſpreken,

En weerleggen deſen raedt:
Daer ghy vry bent van gebreken,
En onnooſel ſonder quaedt?
Neen, ô Menſch, die onverduldigh
Niet een woordt verdragen wilt,
Al zydy in veel al ſchuldigh:
Neemt dit ſwijgen voor een ſchildt.

4. Deſen ſchildt van ſtil te ſwijgen
Dient u beſt om faem, en eer
Te beſchermen, en te krijgen
Meerder lof by Godt den Heer.
Deſen ſchildt ſal u bevrijden
Tegen ſchand, en ongelijck:
Hier mêe moet een Chriſten ſtrijden,
Wilt hy Chriſto zijn gelijck.

XVIII.

Jesus wordt voor Caiphas ter doodt verweesen.

Stem: *O quam jucunda!*

GOdts Soon, die't leven ons heeft gegeven,
En uyt het graf de dooden op deed' staen.
Werdt hier verweesen schuldigh te weesen
Als een misdadigh mensch waert doodt te slaen.

2. Het schijnt sy willen hem levend villen,
Met handt, en tandt verscheuren stuck van stuck,
Sy roepen krachtigh met smaedt kleynachtigh
Doodt, doodt hem voor soo een Godts laster-stuck.

3. Jesu ons Rechter, hoe magh'er slechter,
En booser vonnis uytgesproken zijn:
Als ghy onschuldigh, en soo verduldigh

De doodt verdient, die wy recht ſchuldigh zijn?
4. Al die hier leven, getuygen geven,
Dat wy, niet ghy, ô Heer de doodt verdient:
Maer wilt ons ſparen, en ons bewaren
Tot een ſacht vonnis Jeſu trouwen vriendt.
5. Weeſt Heer genadigh, wy zijn miſdadigh:
Dat roepen tegen ons oock vleeſch, en bloedt,
Als ghy ſult rechten, en wy uw knechten
Voor uwen Rechter-ſtoel ſtaen onbehoedt.

XIX.

Jeſus wordt ten ſpot d'oogen veebonden, en geſlagen.

Stem: *Aenſiet hoe Jeſus ſchreydt.*

AEnſiet hier Godes Soon
In d'aldervuylſten throon

Van eenen hoeck verſtooten.
Hy wordt van alle kant
Getrocken by der handt
Van joneck, oudt, kleyn en grooten.
2. Siet hoe Godts Majeſteyt
Onder de voeten leyt
Van onbeſchaemde boeven.
d'Een ſlaet met vuyſt, of hoedt:
d'Ander ſchopt met de voet.
Wie ſou hem niet bedroeven?
3. Men bindt ſijn aengeſicht,
En deckt dat Godlijck licht,
Om vry te mogen ſchimpen.
Men ſpouwt hem over 't lijf,
O goddeloos bedrijf!

Siet Godt van fluymen glimpen.

4. Sy roepen seght Propheet,
Soo ghy het siet, of weet,
Wie dat u heeft geslagen?
O sondaer wie ghy zijt,
Godt sal u op sijn tijdt
Wel vinden met swaer plagen.

5. Meyndy Godt weet'et niet,
Noch u misdaedt en siet?
En wilt u niet beroemen.
Godts oogh die siet'et al.
Wacht eer hy overval,
En u haest komt verdoemen.

XX.

Petrus loochent sijnen Heere 'voor d'eerste reyse.

Stem: *Als't begint.*

WAt is eylaes, wat is den mensch,
Schoon dattet gaet na sijnen wensch?
Een swack, en ongestadigh riet
Gedreven van den windt, als niet.
2. Sijn macht, en kracht, en sijnen roem
Verswacken als een teere bloem,
Die heden staet in jeught gestelt,
En morgen light sy neergevelt.
3. Van soo een kranchheyt Petrus gaf
Door sijnen val een voorbeeldt af.

Een

Een Maert alleen met een kleyn woordt
Het hert van een Apoſtel ſtoort.

4. Sijn kracht, en yver was vergaen,
Daer hy maer quam van achter aen;
En ſich vervremde van ſijn Heer:
Men vondt'er Petri geeſt niet meer.

5. Houdt u aen Jeſus wie ghy zijt,
Wildy van vallen ſtaen bevrijdt.
Oft anders ſtort ghy neer als riet,
En krijght een ſlagh tot u verdriet.

6. Lighdy verkleunt ter doodt toe ſchier,
Kom ſtelt u by Godts liefde-vier,
Dat Jeſus uyt den Hemel bracht:
Daer ſulde krijgen nieuwe kracht.

XXI.

Petrus loochent Christum sijnen Heere voor de twe-
de en derde reyse. Stem: *Derde Carilene.*

HOort toch Petri woorden aen:
Sou niet wijcken, of beswijcken,
Noch wech gaen:
Maer by Jesum in den noodt
Blijven trouw, onbevreest oock totter doodt.
O Heer mijn lijf stell' ick te pandt,
En al mijn goedt, en bloedt in vyandts handt.
Dat een yder gaet,
En geen vriendt van allen u bystaet;
Niemandt sal van dees al.
Sien dat ick u oyt verlaet.

Goe

2. Goeden Herder Jesu soet,
Die uw schapen hier komt rapen,
En behoedt
U bekent van deught, en naem
Eens te zijn tot het Herders-ampt bequaem.
Ah hoe swack wordt dit getal,
Daer twee afwijcken uyt des Herders stal,
d'Ander vluchten heen,
En u laten in den druck alleen.
Niemandt hoort Herders woordt,
Noch tot troost en vindt niet een.
3. Ah hoe schandigh wordt den Heer
Afgesworen, en verloren
Met oneer,
Onbekendt, vremdt, en versmaedt,

Als niet waerdt, of die niemandt aen en gaet?
O Ziel, en kendy Jesum niet,
Die soo dickmael u sijn Tafel biedt,
En als Herder voedt,
Soo ondanckbaer, en verhardt in u gemoedt?
't Is uw Vriendt, die u mint.
Blijft hem trouw, en vriendtschap doet.

XXII.

Petrus door Jesus gesicht, en 't kraeyen van den Haen wordt geraeckt.

Stem: *O waerde ziel, die door mijn bloedt.*

JEsus bedruckt siet Petrum aen
Naer 't weder kraeyen van den Haen.

Hy wordt ſijn laetſte woordt indachtigh,
En let op ſijn miſdaedt,
Dat hy met tranen krachtigh
Langh beſchreyden gaet.

2. Hy ſpoedt ten huyſe uyt terſtondt,
Daer hy alleen een ſchuyl-hoeck vondt,
Tot lozingh van ſijn hert, en oogen,
En maeckt een droef geſucht.
Wie ſal die tranen droogen
Vol van ongenucht.

3. Sy vloeyen ſtadigh, en ſeer dicht,
En decken heel het aengeſicht.
De oogen ſtaen als water-wallen,
Waer door tot opder aerd,
Twee tranen-beken vallen

Uyt dit hert vergaert.

4. O Ziel maeckt mée soo een fonteyn,
En wascht u sondigh hert eens reyn
Met droeven rouw, en bitter tranen:
Dat sulcken stroom, en vloedt
Den wegh tot Godt magh banen,
U hert open doet.

5. Wanneer u Godts genaad' aensiet,
En blijft in uwe sonden niet:
Maer gaet'er uyt met Petrus scheyden
Om door een rouwigh hert
Uw kranckheyt te beschreyden,
Eer ghy krancker werdt.

XXIII.

Jesus omsiende beweeght Petrum tot rouw van sijn misdaedt. Stem: *O sol amoris.*

AH Jesu keert toch uw genadig' oogen
Bewonden, en geswollen vol van smert.
En sulde die tot Petrum noch niet boogen,
Die u den derden steeck geest in het hert?
Sal hy dus van u gaen
Verloochent, en verloren?
Siet hem maer droevigh aen;
Hy werdt herboren.

2. Alwaer hy doodt van geest, en sonder krachten,
Verhardt in boosheyt, en in 't quaedt versteent,
U soet gesicht sal roeren sijn gedachten,

Dat als een Son nieuw jeught aen d'aerd verleent.
Hy ſal door u gelaet
Ten huyſen uyt gaen ſpoeyen:
Als Ys, dat ſmelten gaet,
In tranen vloeyen.

3. Soo haeſt als Jeſus laet ſijn oogen dalen
Op Petri blindt gemoedt, en ſiet hem aen;
Als met een kracht van heete Sonne-ſtralen,
Werdt haeſt indachtigh wat hy heeft gedaen.
Treckt wech ontſtelt van daer
Met ſchreyden, ende ſuchten:
Stort tranen vol misbaer,
En ongenuchten.

4. Laet Jeſu, laet u aenſchijn op ons ſtralen,
En roert ons ſondigh hert, en blindt gemoedt:

Dat ghy het innigh quaet daer uyt mooght halen
In waer berouw, en vruchtbaer tranen-vloedt.
Wie ghy bedroeft aenſiet,
En treckt door u ſoet weſen,
Blijft in ſijn kranckheyt niet,
Maer werdt geneſen.

XXIV.

Petrus buyten gaende beweent ſijn miſdaedt.

Stem: *Amour pardonne moy.*

WAer ſal ick nu toch gaen, waer ſal ick konnen ſchuylen
Met dit meyneedigh hooft?
Waer is ſoo diepen hol, ſoo grondelooſe kuylen,
Daer ick van Son, en Maen magh ſitten veer berooft?
Daer baet noch hol noch hoeck voor een die leeft in ſonden

Waer hy ſich ſteeckt, of niet.
Hy wordt'er al geſien, hy wordt'er al gevonden.
Gaet henen waer ghy mooght, ghy gaet in u verdriet.

3. Wie ſal een tranen vloedt aen mijn geſicht verleenen,
En ſpringende fonteyn?
Om met geſtadigh nat mijn ſonden te beweenen:
Want droefheyt die maer ſucht, die is voor my te kleyn.

4. Ick wil my alle dagh in mijne tranen waſſchen,
Tot dat ick heel verdwijn,
En my de droeve doodt verkeer in ſtof, en aſſchen.
Dus hoop' ick dat mijn quaedt ſal uytgewaſſchen zijn.

5. Ah ſonder u, ô Heer, lagh ick noch in mijn ſonden:
Het is u werck, en handt
Een boos verſteenight hert te raecken, en te wonden.
Wy ſoncken weer te grondt, gaefdy geen onderſtant.

XXV

XXV.

Wanhope van Judas over ſijne verradery.

Stem: *Claire fontaine.*

VErvloeckt is 't gelt dat my dus heeft verleydt
Tot eene langh-verdoemde eeuwigheyt.
Eeuwigh verloren! waer ick noyt geboren!
O branden, ô rooſten, en ſonder vertrooſten!
Ick ſchroom dat vyer voor mijn verdiende boet,
En draegh van nu een hel in mijn gemoedt.
Komt, komt beneden my blixems vertreden!
Stort donder-ſlagen met duyſende plagen.
Scheurt aerde, ſcheurt, en opent uwen ſchoot:
Mijn vonnis moet toch zijn die wreedtſte doodt.
't Is al te ſpade, daer is geen genade,

Hoop' noch betrouwen den Hemel t'aenſchouwen.

4. Dit was den rouw van Judas hardt gemoedt,
Van een die Godt ſijn hert niet op en doet.
Dwaes onberaden verſtoot Godts genaden,
En gunſt met voeten, die hem komt ontmoeten.

5. Niet ſoo, ô ſondaer, wie ghy oock mooght zijn,
Brenght u verſteenight hert voor Godts aenſchijn.
Wilt u met ſchreyden tot gratie bereyden.
Laet tranen vloeyen om't hert te beſproeyen.

XXVI.

Judas brenget gelt weer tot de Prinçen.

Stem: *Maria gingh vervult met ſmerten.*

WAer henen Juda vol gedachten
Met een gemoedt vol bitt're klachten,

Beſwaert met onrechtveerdigh gelt?
Wilt ghy uw ſchult, en ſonden boeten,
Valt uwen Heer met rouw te voeten,
En u gemoedt in ruſte ſtelt.

2. Gaet gy u ſchuldt de Prinçen klagen,
En 't ſchendigh geldt haer wederdragen,
Daer is geen heyl voor uwe ſond'.
Sy ſullen u noch meer beſwaren,
En ongetrooſt ſoo laten varen.
Ten zijn geen Meeſters voor uw wondt.

3. Ghy moet den Opper-prieſter vinden,
Den Heere Jeſum dien beminden,
En trouwen Meeſter voor u quaedt.
Hy wacht en haeckt met groot verlangen,
Om u t'omhelſen, en t'ontfangen,

En wilt u geven ruſt, en baet.

4. Gaet ſeght hem vry, ick heb geſondight,
En u miſdaedt aen hem verkondight.
Ick heb verkocht t'onnooſel bloedt.
Dit ſal u baten, en wel lucken,
Hy ſal u in ſijn ermen drucken,
Gelijck hy alle ſondaers doet.

5. O menſch gaet gy beſwaert met ſonden?
By Jeſus is u heyl gevonden,
En ſijn Stadthouders door ſijn macht.
Belijdt uw ſchuldt, ghy wordt ontſlagen,
Die om u uyt dit leedt te dragen
Met open hert, en ermen wacht.

XXVII.

Judas wanhopigh gaet ſich verhangen.

Stem: *Repicavan.*

WAt toch Juda, wat is nu beſt gedaen,
Als u de Princen laten henen gaen?
Gaet ſpreeckt toch Jeſum uwen Meeſter aen.
Noyt en komt ſijn genade te ſpade,
Gelijck als Petrus by hem heeft beproeft,
Die hy met oogen vol van mêe-doogen
Aenſagh heel bedroeft.

2. Al verloren! voor my is hoop', noch raedt,
Nu vaſt gegrondt in ſoo verdoemde ſtaet:
Noch leedt, noch rouw, noch ſchreyden meer en baet:
Het is my nu 't beſte voor 't leſte,

Dat ick dit leven met den ſtrop voleynd,
En my verniele, en iijf en ziele
Na den brand toeſeynd.

3. Eeuwigh branden! O droeve eeuwigheyt!
Die noyt en eyndight haer ellendigheyt,
Maer voor altijdt van's Hemels vreught affcheydt.
Eeuwigh branden, ô Juda, ah branden!
Naer duyſent jaren, en millioenen tijdt;
Noyt eynd van ſchreyden, noyt dagh van ſcheyden
Inder eeuwigheyt.

4. Kindt des toorens, en der verdervenis!
Die voor het licht verkieſt de duyſternis,
Verſtooten van Godts Rijck, en ervenis.
Ah ghy Juda bekeert ons, en leert ons
Te paſſen op den tijdt van Godts genaa,

Ons nu gegeven, dewijl wy leven,
Eer het werdt te ſpaa.

XXVIII.

Jeſus wordt voor den Præſident Pilatus gebrocht.

Stem: *Als't begint.*

GOdt den Heer van Sabaoth
Komt hier voor den rechter ſtaen,
En ſijn oogen neder ſlaen.
Staet rondt om beſet, als een dier in 't net
Van jagers, en van honden vreedt.
Jeders tongh, en tandt ſtaet'er op gekant,
En bedencken alle leet.

2. Jeſus en heeft niemandt hier,
Geene voor ſpraeck, vreemdt, noch vriendt;

Die hem voor het rechte dient.
Niemandt wordt gehoort, die een enckel woordt
Voor soo onnooſel man beduydt.
Maer een ydēr ſtaet vol venijn, en haet,
En braeckt alle laſter uyt.

3. Den Romeynſchen Præſident,
Die men hier verſtelt ſiet ſtaen,
Neemt de ſaeck voor Jeſus aen,
Buyten rechters plicht ſijne ſchuldt verlicht,
En ſtaet voor d'onnooſelheyt.
Hy en vindt geen quaedt, noch ſchuldt, noch miſdaedt,
Dan maer haet, en nijdigheyt.

4. Wie ſal uwe voor ſpraeck zijn,
Als ghy ſondaer heel belaen
Voor Godts rechter ſtoel ſult ſtaen?

Dae

Daer uw vyandt ſal brengen het getal
Van uw miſdaden kleyn en groot.
Beter vriendt u dan niemandt dienen kan,
Als den rechter inden noodt.

XXIX.

Chriſti beſchuldinge voor Pilatus.

Stem: *Simple courrante.*

WAt moet Godts Soon al onderſtaen r
Hoe dickmael moet hy voor de Rechters gaen,
Den Præſident die neemt hem aen d'een zy;
En ſeght, belijdt hier uwe ſchuldt voor my.
2. Sydy dan Koningh, ofte niet,
Gelijck men ſchier wel uyt u weſen ſiet?

Dat

Dat ben ick: maer van deſe wereldt niet;
Soo ghy dat uyt mijn ſpraeck, en weſen ſiet.

3. Dat ick van deſe wereldt waer,
My volghde een groot Hof, en Leger naer,
Soo dat ick onder niemandts dwanck, of macht
Van Heer, oft Rechter ſoude zijn gebracht.

4. Maer nu en heeft mijn Kroon, noch Rijck,
Met wereldts Prins, of Koningh yet gelijck:
En daerom ſtaen ick in uw macht, en handt
Gelevert ſonder ſtoot, of wederſtandt.

5. O menſch, die minder zijt als niet,
Schaemt u als ghy uw Godt, en Heer aenſiet.
Daer ghy met trots gelaet, en hoogen moet
By yder u verheft, en achten doet.

6. U quaedt bedeckt ghy met een ſchijn,

Oft

Oft ſwijght, en lieght om niet veracht te zijn.
Ontdeckt u ſondigh hert, belijdt u ſchuldt,
Soo is 't dat ghy voor Godt groot weſen ſult.

XXX.

Jeſus verklaert de waerheyt voor Pilatus.

Stem: *O ſol amoris!*

MEt wat miſdaden werdt hier overladen
d'Onnooſelheyt van Jeſus ſonder ſchuldt?
Hy leert u ſwijgen om ruſt te verkrijgen,
En hoort de valſcheyt aen met groot geduldt.
De waerheyt ſpreeckt voor hem,
En antwoordt voor den Rechter,
Oock ſonder woordt of ſtem
Is ſijn voor-vechter.

2. Komt u leedt klagen, en by Jeſum vragen:

Hy is de waerheyt die ontdecken sal,
Uw looſe gronden, en uw diepſte ſonden,
Met overtuygenis, en heel t'getal.
O Menſch, 't is al om niet
De waerheyt te verſteken,
Want Godes oogh doorſiet
Al uw gebreken.

3. Hy houdt in waerde, en mint op der aerde
Een vriendt der waerheyt, en rechtſinnigh menſch.
Dit zijn Godts vrienden, die ſijn gunſte vinden,
En aenſpraeck van hem krijgen na hun wenſch.
Nu opent u gemoedt,
O ſondaer wel beraden,
En Godt belijdingh doet
Van uw miſdaden.

4. Een vyandt van het licht was ick vol ſonden,
O Jeſu die de waerheyt heb gehaet,
En vreeſde voor 't ontdecken van mijn wonden,
Maer ick en vond by duyſternis geen baet.
Ghy kent mijn hert, ô Heer,
En ſal 't u openbaren,
'K vall' voor uw voeten neer,
Wilt my toch ſpaten.

XXXI.

Herodes is verblijdt Jeſum ſiende.

Stem: *Poliphemus.*

SAligh, die ſich veele jaren,
Magh bewaren,

En by Jesum wooningh kiest.
Die leeft vry van harde vlagen
Helsche plagen
Soo hy Jesum niet verliest.

2. Geene droefheyt en kan smerten
Sulcken herten,
Daer den Koningh Jesus schuylt:
Hier is rust voor alle tijden,
En verblijden,
Schoon de Hel daer tegen huylt.

3. Ick en koos geen Koninghs kroonen,
Noch geen throonen,
Noch Herodis rijcken pracht.
Jesus is na mijn bevallen
All's in allen,

Waerdt van yder een geacht.

4. Soeten Jesu, trooſt der menſchen,
Doet mijn wenſchen,
En komt ruſten binnen my:
Geen vrees ſal my meer benouwen,
U t'aenſchouwen,
Sal my maecken altijdt bly.

5. Dan ſoud' ick wel haeſt verachten
's Wereldts prachten
Met haer opgepronckt çieraedt:
En ick wilde gantſch mijn leven
Gaen begeven
Om te volgen uwen raedt.

XXXII.

Jesus swijght voor Herodes.

Stem: *Tweede Charon.*

HOort doove Christen Ziel aenhoort
Uw Herders stem, en krachtigh woordt,
En wilt tot hem u hert eens bieden.
Al roept hy u by duyster nacht,
Soo ghy zijn woorden niet en acht,
Hy sal van u te recht gaen vlieden.

2. U hert is sijn lief huysgesin,
Daer wilt hy sijn, en woonen in;
En laet toch Jesum niet langh buyten;
Maer met de eerste stem, en klop
Doet hem verstandt, en sinnen op,

En wilt hem by u binnen ſluyten.

3. Weet ghy wel wie u Herder is,
Die u by nacht in duyſternis
Van u verblindtheyt komt aenſpreken;
Hy is dat eeuwigh Licht, en Woordt,
Die met een enckel ſtem, en woordt
U hert kan heelen vol gebreken.

4. Komt Jeſu binnen ſoeten Heer,
Geeft my u Woordt, en ware Leer:
Mijn hert en ziel is t'uwen beſten.
Maer weet dat daer oock binnen zijn
Slangh-adders, doodelijck venijn,
En veel al vuyle ſonde-neſten.

5. Dan ghy, ô goedertieren Godt
Maeckt van een ſtal, en beeſte-kot

Een luſt-hof ſchoon tot u vernoegen.
Vermaeckt, en breeckt, en ſchickt, en vaeght
Soo langh u luſt, en wel behaeght.
Ick wil my na uw ſin gaen voegen.

XXXIII.

Jeſus wordt in een wit kleedt van Herodes verſonde

Stem: *In't midden van het Indien-landt.*

ALs ick u ſien mijn Heer, mijn Godt
In's Koninghs Hof voor dwaes verachten,
En met het kleedt van eenen ſot
Staen opgetogen van gedachten:
Ah hoe dwaes ſegh ick dan, ah hoe dwaes
Zijn al des Wereldts vonden?
Sonder ſin, en verſtandt, en geraes,

Ydel, en ongebonden.

2. Al die de Wereldt volgen wilt
Dié wordt verwaent, en dwaes van ſinnen,
En noyt en is ſijn hert geſtilt
In ydelheden te beminnen.
Dus wilt Godt hier beſpot, en verſmaedt
Uyt goeder hert behagen.
Hy ſal menſch na uw wenſch metter daedt
Tot u oock liefde dragen.

3. Al wordt ghy van het Wereldts Hof
Veracht voor ſot om uwe deughden,
Verwacht met Jeſus uwen lof
In 't Hemelrijck door eer, en vreughden.
Want daer ſal boven al Godts geſlacht
In glorie ſtaen verheven

Tot verwijt, en tot ſpijt groot geacht,
Van die hier moedigh leven.

XXXIV.

Barabbas wordt voor Jeſus vry gekoſen.

Stem: *Den blijden Paeſchen.*

O Jeſu Sone Godts verheven,
Hoe wordy dus ten thoon gebracht,
En nevens Barrabam veracht,
Een moordenaer, die al ſijn leven
Gewentelt heeft in 's menſchen bloedt,
Daer ghy aen yder byſtandt doet?

2. Ah hoort hoe ſottelijck ſy kieſen,
Loſt Barrabam vry van de doodt,
Maer Jeſum yeders hulp in noodt,

Die willen wy ter doodt verkieſen.
Neemt weeh, neemt weeh uyt ons geſicht,
Want hy onwaerdigh is het licht.
3. Hoe magh den haet u ſoo verblinden,
Ghy ſinneloos, en wreedt geſlacht?
Is al de deught uyt u gedacht,
En geen meer danckbaerheyt te vinden?
Oft heeft by u de doodt verdient,
Die yders trooſt, licht was, en vriendt?
4. Hier doen oock mêe, die hy genieſen,
En met ſijn handt geholpen heeft.
Hy is niet waerdt dat hy noch leeft,
Door wien de dooden zijn verweſen.
Soo riepen, dooven, krepel, blindt,
Kruyſt hem: want hy de doodt verdient.

5. Ah Jesu, 'k heb u oock versteken,
En voor onwaerdigh, min geacht,
Als 't Werelts goedt, en yd'len pracht,
En by den Moordenaer geleken,
Soo dickmael als ick vleesch, en bloedt
Gestelt heb voor het hooghste goedt.

XXXV.

Pilatus geeft Jesum over aen 't believen des volcks

Stem: *De Son aen 't klimmen.*

KOmt al beneden uyt den Hemel eens treden
Ghy voor al Cherubinen
Met den choor der Seraphinen;
Die voor Godts throone waeckt,
En door liefde vlamt, en blaeckt.

Sie

Siet dees verthooningh aen,
En siet den hooghsten Heer der glorie veyligh staen.
Niemandt en wilt'er yet voor bieden,
Als onwaerdt alle lieden.
Oock niet waerdigh dat hy leeft?
Die 't leven geeft.

2. Alleen den Rechter tot noch toe sijn voor-vechter,
Vondt in hem geen gebreken,
Om aldus te zijn versteken:
Maer die scheydt nu uyt den koop,
En hy smijt hem in den hoop:
En seght, wat sal ick dan
Nu meer yets maecken gaen met desen armen Man?
Daer ick geen schuldt in heb gevonden,
En voor u staet gebonden;

Niet

Niet meer waerdt geworden schier,
Dan 't snoodste dier.

3. Ah Hemels Geesten, siet uw Heer by de beesten
Soo onwaerdt vergeleken,
Voor een Moordenaer geweken,
Als het smadelijckste dinck,
En als een verstootelinck.
En komter niemandt voordt,
Die voor den Heer der heerlijckheden, oock een woordt
Tot sijn verschooningh soude seggen,
En die smaedt wederleggen?
Weet het Hemels Hof dan niet,
Wat hem geschiedt?

4. Wat schand, ô Heere? dat ick my tot u keere,
Als u niemandt aen wilt trecken,

Maer u haten, en begecken,
En vervolgen tot de doodt
Sonder voorſpraeck in de noodt.
Laet u den Rechter ſtaen,
Soo wil ick goedt, en bloedt opſetten voor u gaen:
Mooght ick u van de doodt bevrijden,
Ben bereydt al te lijden,
Jeſu mijnen waerdſten pandt,
En ondetſtandt,

XXXVI.

Chriſti ontkleedinge tot de geeſſelinge.

Stem: *Ceſſez mon chaſte Seraphin.*

HOe ſtaet den alderhooghſten Koninghs Soon
In't midden van het grauw beſchaemt, en naeckt ten toon?

Waer

Waer zijn toch sijn schoone glorie-kleeren,
Om sijne Godtheyt te vereeren?

2. Hy heeft verlaten sijn hoogh Vaders Hof,
Als een verloren Soon gedaelt in slijck, en stof.
Om onse vuylheyt te verschoonen
Komt in een verckens stal hier woonen.

3. O Vader siet uw waerden Soon eens aen;
En ghy, ô Moeder, komt hem oock beschaemt sien staen.
Hy staet berooft van kleedt, en eere,
Meer een vuyl slaef gelijck, dan Heere.

4. Gedenckt hier Mensch uw' eerste Ouders leedt,
Als ghy verloren hebt dat suyver Bruyloft-kleedt.
Den nieuwen Adam goedertieren
Treckt alles uyt, om u te çieren.

5. O sondigh Adams-kindt, naeckt, en veracht,

Godt uwen Vader u met open ermen wacht.
Die sal u 't eerlijck kleedt weer geven
Om by hem als sijn Kindt te leven.

XXXVII.

Jesus geeft ons sijne kleeren, Vlees en Bloet ten besten.

Stem: *Aensiet hoe Jesus schreydt.*

WIe hert heeft, en verstandt
Niet hardt als diamant,
Noch uyt geen rots gesproten.
Die laet hier tranen gaen,
Als hy Godts Soon siet staen,
Van bloedt heel overgoten.

2. Siet de sachtmoedigheyt,
En siet d'onnooselheyt

Met haet, en wreedtheyt ſtrijden.
Siet hoe hy wordt geſleurt
Sijn kleedt, en vel verſcheurt.
Wat moet ghy Jeſu lijden?
3. Ick ſien nu wat ghy doet;
Ghy geeft ons Vleeſch, en Bloedt:
U kleeren oock ten leſten.
Ah Godts verloren Soon,
Hoe ſtaet ghy naeckt ten thoon?
Ghy gevet al ten beſten.
4. Wel Menſch en hebde niet,
Die deſe mildtheyt ſiet,
Voor uwen Heer te geven?
Oock niet een ſlorrigh kleedt,
Oft yets voor hem bereedt
Te ſchencken van u leven?

5. 't Is al voor u mijn Godt,
Komt vry met open slot
Besitten al mijn panden.
Mijn hert, mijn ziel, mijn goedt,
Mijn leven, en mijn bloedt
Stell' ick vry in uw handen.

XXXVIII.

Jesus wordt tot de geesselingh gebonden.

Stem: *Miserere.*

KOmt Seraphins, komt neer,
Komt uwen Heer bedecken.
Komt al uw vleugels wijt
Over dit lichaem strecken.

2. Hoe ſtaet hy naeckt, en bloodt,
Die alles heeft geſchapen?
De Vogels pluymen geeft,
En wol geeft aen de Schapen?
3. Voort goude Son, ſpoedt aen,
Doet al u licht verdwijnen:
Wegh Sterren, ende Maen,
Ghy meerdert Jeſus pijnen:
4. Hoe ſtaet hy hier beſchaemt
Den ſchoonſte van de menſchen,
Den glans van 't eeuwigh Licht,
Daer d'Engelen na wenſchen.
5. O Jeſu, 't is ons ſchuldt,
Wy zijn 't die u onteeren,
Ons onbeſchaemtheyt maeckt

U bloc

U bloodt van alle kleeren.

6. Siet hoe sy Jesum slaen,
En leggen wondt op wonden.
Sy scheuren dat teer vleesch
Als onverzade honden.

7. Houdt op bloedt-gierigh volck,
Keert al uw kracht, en roeyen
Op ons die schuldigh zijn,
Komt hier uw lust vermoeyen.

8. Aen dees pilaer, ô Heer,
Moest ick vast staen gebonden.
Ick sien ghy lijdt de straf,
En ick gaen voort in sonden.

XXXIX.

Jesus wordt met doornen gekroont.

Stem: *Ick groet u Jesus duysentmael.*

O Jesu, Koninck, Prins, en Heer van al,
Hoe wordy hier onthaelt op 't aerdsche dal?
Ick sien u met een doorne kroon gedruckt,
En t'alle kant vernepen, en verruckt.

2. d'Een slaet op dat teer, en gedoornend' hooft,
En d'ander heeft hem van sijn kleedt berooft.
Men slaet hem eenen purp're-mantel aen,
En doet hem met een riet voor Schepter staen.

3. Dus boogen sy hun knyen voor hem neer,
En spots-gewijs begroeten hem met eer,
Als eenen Koningh, die men vreest, noch acht;

Soo wordt hier Godes Soon ſtout uytgelacht.

4. Weet ſondaers, die nu dertel ſchimpt, en ſpot,
En niet ontſiet de goedigheyt van Godt,
Dat ſijn langhmoedigheyt eens berſten ſal,
En u met wraeck, en ſtraf haeſt overval.

5. Nu ſchijnt hy ſonder macht, met doorne kroon:
Dan ſal hy als een Koningh in ſijn throon
Met vier, en blixems, en met volle macht
Doen beven heel het menſchelijck geſlacht.

XL.

Jeſus, Sone van David, Koningh der Joden, ten ſpot met doornen gekroont. Stem: *O amo te, te Jeſu mi.*

IS dit een kroon voor Davids Soon,
Voor een die Iſraël komt regeeren?

Seght Jesu, waerom is u hooft
Van eer, en Majesteyt berooft?
Dees kroon is my diep ingeprent
Met stocken, en met harde slagen,
Om dat mijn Rijck noyt gaet ten endt,
Maer dueren sal t'eeuwigen dagen.

2. Is dit een Kroon voor Davids Soon,
Voor een die Israël komt regeeren?
Seght Jesu wanckelt u Rijck niet,
Want uwen Schepter is een riet?
Herodes met geheel sijn Hof:
Jerusalem met vaste mueren
Sal liggen in het asch, en stof,
En mijn Rijck dat sal altijdt dueren.

3. Is dit een Kroon voor Davids Soon,

Voor een die Iſraël komt regeeren?
Toont Jeſu, toont, het is nu tijdt,
Dat ghy ons Heer, en Koningh zijt.
Mijn glorie wacht den laetſten dagh,
Als ick de Locht ſal afgereden
Ten oordeel met trompetten ſlagh
Dond'ren over alle Steden.

4. Is dit een Kroon voor Davids Soon,
Voor een die Iſraël komt regeeren?
Dees doorne kroon ons beter paſt,
Die ſonder blom, oft rooſen waſt.
O Jeſu wilt mijn ſondigh hooft
Met doornen, en met diſtels kroonen,
Dat ick van die niet werd berooft,
Daer ghy uw Dienaers mêe ſult loonen.

XLI.

Jesus met doornen gekroont, een voorbeelt der deugh

Stem: *Amour pardonne moy.*

IS dit uw Majesteyt, ô Heere der heyrkrachten,
Hoe sien ick u bespot?
Toont dat ghy Koningh zijt, die yeder een moet achten
En met gebooghde knien aenbidden u voor Godt.

2. Maer ghy wilt al dees schand, en lasteringh verdragen
Om ons hoovaerdigheyt.
Mensch spiegelt uwen pracht, en leert hier eens beklagen
In Jesus purper kleedt, en kroon uw ydelheyt.

3. Deckt met dit bloedigh kleedt uw opgepronckte leden
En aensicht geblancket.

Wil

Wilt tot u hooft-çieraed dees doorne-kroon beſteden:
Ten ſal u na fatſoen noyt beter zijn geſet.
4. De doornen dienen u ſeer wel voor ſilv're ſpellen,
En voor een naeld' dit riet:
Om op een bet're ſchick u hooft te mogen ſtellen.
Dus ſpiegelt ghy u beſt, als ghy hier Jeſum ſiet.

XLII.

Jeſus doorne kroone leert ons ſtrijden.

Stem: *O dulcis eſca cœli.*

O Jeſu Heer der Heeren,
Die yder een moeſt eeren,
Hoe wordy dus beſpot?
Ghy leert ons ſchand verdragen,

Daer wy soo licht van klagen,
O aldergrootsteu Godt!

2. Als wy uw kroon aenschouwen,
Sy doet ons hert verslouwen:
Het is te bloedigh hout.
Al zijn wy maer uw knechten,
Wy willen kroonen vlechten
Van roosen, of van goudt.

3. En schaemd' u niet, ô menschen,
Na pracht, en lust te wenschen,
Daer uwen Schepper lijdt?
Kiest eerst de doorne kroonen:
Met goude sal m' u loonen,
En roosen naer den strijdt.

XLIII.

Jesus gegeesselt en gekroont ten toon gestelt.

Ecce homo.

SIet dit lichaem vol van wonden,
Komt, ô mensch, siet dit vertoogh,
En gedenckt, 't is om uw sonden,
Slaet'er op een droevigh oogh.
Siet Godts Soone staet ten thoone:
Siet wat dat de liefde doet ://:

3. Die de Wereldt heeft geschapen,
Staet en beeft, en is vol pijn:
Uyt wiens aensicht vreughde rapen
Al die in den Hemel zijn.
Siet Godts Soone staet ten thoone &c.

Hoort

3. Hoort der Joden booſe raden,
Kruyſt hem, en brenght hem ter doodt.
Heeft'er niemandt dan genaden
Met ſijn Heer in deſen noodt?
Siet Godts Soone ſtaet ten thoone &c.

4. Geene ſchuldt heb ick gevonden
In u Jeſu, noch geen quaedt,
Dat ghy ſoo vol pijn, en wonden
Heel verſcheurt ten thoone ſtaet.
Maer veel quaedts kond' in my vinden,
Die ghy ſoo genadigh zijt,
Die de ſtraf oock wel verdiende,
En de pijnen die ghy lijdt.

5. Liefſten Jeſu duyſent reden
Geefdy ons van danckbaerheyt,

Om te geven ziel, en leden
Voor u inder eeuwigheyt.
Soo veel bloedt voor ons vergoten
Nood' ons tot uw dienst, en min:
Soo veel goedt van u genoten
Treckt ons sondigh hert, en sin.

XLIV.

Jesus gekroonden Koningh der Werelt. *Ecce homo.*

Stem: *Als't begint.*

O Mensch, siet hier den Mensch
Uyt't Hemelrijck gesproten,
Nu overgoten
Met bitterheyt,
En met sijn bloedt voor onse saligheyt.

Siet eens, ô menſch, dat waerdigh hooft,
Van alle eer, en Majeſteyt berooft.
Waer is die ſchoonheyt,
Hoe is die klaerheyt
In hem ſoo verdooft?

2. O Synagoge wreedt
Aen Jeſus onſen Broeder,
Geen ware Moeder,
Vol nijdigheyt
Hebt ghy hem deſe doorne-kroon bereydt.
Ick weet dat onder deſe kroon,
Al ſtaet hy hier nu ſoo veracht ten thoon,
Al die daer leven
Eens ſullen beven,
Staen voor ſijnen Throon.

Den

3. Den Schepter die hy voert
Is uyt een riet geſneden,
Sijn teere leden
Door ſware pijn,
En om haer ſwackheyt als gebroken zijn.
Sijn Rijck nochtans en wanckelt niet,
Maer onder een ſoo ongeſtadigh riet
Sullen ſy beven
Al die daer leven
Onder ſijn gebiet:
4. Den Roomſchen Præſident,
Die hem nu heeft verweſen,
Niet als voor deſen:
Maer naeckt, en bloodt
Sal krijgen 't vonnis van een droeve doodt,

Dien

Dien ghy nu ſiet in ſoo veel pijn
Op ſijnen dagh grooten dagh van verſchijn
Sal in de wolcken
Van alle volcken
Eens den rechter zijn.
5. O Jeſu mijnen Heer
Ghy blijft dan mijnen Koninck
Soet boven honinck
Dees bitterheyt
Is een fonteyn van onſe Saligheyt.
Ick vall' u dus van nu te voet
Voor my gekroont, dat u onnooſel bloet
Met al uw wonden
My om mijn ſonden
Geen doodlijck vonnis doet.

XLV.

Jesu Christi verthooninge. *Ecce homo.*

Stem: *Als't begint.*

HIer staet Godt ende Mensch, waer in om's menschen sonden
Schier geen gedaentē meer van mensch en word gevonden.
O mensch siet desen mensch heel in sijn bloedt gebaedt,
En als den snoodsten mensch der menschen wordt versmaedt.

2. Den Roomschen Præsident, die Jesum wilt verschoonen,
Liet hem met roeden slaen daer naer met doornen kroonen,
En als hy is mismaeckt, gekroont, verscheurt, doorwondt,
Dan stelt hy hem ten toon, daer al de wereldt stondt.

3. O Joden, ô Godts volck uyt Israël gesproten,
Wat afgunst heeft u hert, wat bloedt-dorst overgoten?
Eyscht ghy het leven self oock schandelijck ter doodt,

Die u, en d'uwe was een troofter in den noodt?
4. Waer zijn de blinde nu, die hy 't geficht quam geven?
Waer die hy van de doodt geroepen heeft in 't leven?
Waer die hy oyt genas, waer die hy heeft gefpijft?
En fpreeckter niemandt voor, terwijl men hem verwijft?
5. Den Rechter weet in hem noch quaet, noch goet te vinden.
Hoe kan u dan den haet, en boosheyt foo verflinden!
Maer Jefu 't is mijn quam quaedt, en fchuldt die vonnis geet
Die u verwijft ter doodt, en geen mêe-doogen heeft.

XLVI.

Jefus wordt de Joden tot Koningh voorgeftelt, en verftooten. Stem: *O fchoonfte Phyllida.*

SIet uwen Koningh hier://:
Veracht, maer goedertier:

Sijn weſen, en gelaet
Soo bloedigh, en verſmaedt
Vertoont een hoogh geſlacht
Meer als g' hem acht.
Bewijſt dan eer uw Prins, en Heer,
En neemt hem aen, dien g' hier ſiet ſtaen.

2. Geen Koningh doen wy eer://:
Dan Cæſar Opper-Heer.
Noch kennen deſen niet
Met doorne-kroon, en riet.
Wech, wech, met hem ter doodt,
Riep kleyn, en groot.
O boos geſlacht, ô nijdigh volck!
Hem dan verwacht in vier, en wolck.

3. Ah Jeſu Heer, en Godt://:

Gekroont, vertoont ten ſpot.
Uw Koninghs Majeſteyt,
En hooghſt' ontſaggelijckheyt
Neem ick als dienaer aen,
En onderdaen:
Beſit met eer mijn hert, ô Heer,
Die Koningh zijt, en heerſchappijt.

XLVII.

Jeſus bloedt kome over ons, en onſe kinderen.

Stem: *Als 't begint.*

ONdanckbaer geſlacht
Door haet, nijdt, en boosheyt
Wreedt, en onbedacht://:
Kan u noch niet bewegen

Den bloedigen regen
Van Godt uwen Heer,
Die 't leven komt geven,
En ſtelt u in eer?

2. Laet ſtorten ſijn bloedt
Op ons, en ons' kinders
Tot wraeck, ſtraf, en boet://:
Dat wy ſijn doodt betalen,
En op ons vry halen
De ſchuldt, ende ſtraf.
Wy wagen, en dragen
Den laſt van nu af.

3. Heer Jeſu de vrucht
Van u bloedigh lijden
Is vol ongenucht://:

Maer waſcht ons af van ſonden
In't bat van uw wonden,
Daer u dierbaer bloedt
Waerachtigh, en krachtigh
Ons reynight, en voedt.

4. O Goddelijck bloedt
Van Godt, menſch, en Koninck
Dat ons leven doet ://:
Door u werdt ons verkregen
Den Hemelſchen zegen
Om met geeſt, en jeught
Te groeyen, en bloeyen
In leven, en deught.

XLVIII.

Jesus wordt ter doodt verweſen.

Stem: *Benedicta ſit ſancta Trinitas.*

O Verheven Godt, waer is u hooghſte macht,
Dat ghy verweſen wordt ter doodt des Kruys gebracht?
Is ons heerſchappy, en ons macht ſoo groot,
Om te brengen Godt ter doodt?

2. Die Opper-Rechter zijt, wordt van den menſch gerecht
O verkeerde wereldt! En den Heer voor ſijnen knecht,
Hoort ſijn vonnis aen, en dat ſonder ſchuldt:
En noch ſwijght hy met geduldt.

3. Ten was Pilatus niet, noch oock der Joden haet,
Die u gelevert heeft ter doodt; maer mijn miſdaedt.
Ick waſt, ô Jeſu, die u ſoo vaſt bond',

En u voor den Rechter ſond'.

4. Ick gaf u den ſlagh, en bond' aen een pilaer,
En druckte door u hooft die doorne kroon ſoo ſwaer.
O mijn Godt ick waſt; die met 't kruys belaſt
Sloegh u aen dry nagels vaſt.

5. Ick heb u doorwondt, en laeſden u met gal:
Aen uw bloedt-ſtortingh heb ick daedt, en ſchuldt voor a
Maer dat dierbaer bloedt geeſt my hert, en moedt,
Dat voor my betaelt de boet.

XLIX.

Jeſus Sone Godts draget hout des Kruyce tot een ſlacht-offerande. Stem: *O nacht, ô blijde nacht.*

O Jeſu wat al pijn, en overgroote ſmert
Doet my den ſwaren balck van u Kruys in mijn hert

Die voor my gaet
Met ſwacke leden
Den Bergh optreden,
En ſoo dickmaels nederſlaet.

2. O Iſaac Sone Godts, wie heeft u dus belaſt
Met hout, dat beter my, als op uw ſchouders paſt,
Ghy draeght den brandt
Voor mijn miſdaden,
En gaet geladen
Met het hout van d'Offerand.

2. Als ghy u Meeſter ſiet, ô menſch, ter doodt toe gaen,
Hoe meyndy ſonder kruys ſoo vry te mogen ſtaen?
't Is u bereydt,
En allegader
Van Godt den Vader

Voor ons ſchulden opgeleydt.

4. Wel aen dan laet my, Heer, u volgen totter doodt,
En dragen 't Kruys met u, al iſſet kleyn, of groot,
Voor mijnen loon,
Wil ick ſoo ſterven,
En hoop' te erven
De beloofde Glorie-kroon.

5. Ick kieſe dan met u, ô Jeſu, ſonder dwanck
Te dragen deſen laſt van nu mijn leven lanck.
Geen hooger eer
Kan ick bekomen
Dan my te roemen
Op het Kruys van mijnen Heer.

L.

De ſware Kruys-draginge van Jeſus tot den Bergh van Calvarien,

Stem: *Miſerere.*

AH wat een bitt're pijn
Voelt Jeſus door ſijn leden,
Als hy met ſoo ſwaer Kruys
Moet tot de ſlach-banck treden?

2. Met ſtooten, en met ſlaen,
Met ſleypen, en met ſleuren
Sien ick ſijn Lichaem teer
Verpletten, en verſcheuren.

3. Hy valt van ſtap tot ſtap,
Met ſuchten, en met hijgen,

En blijft noch onder 't kruys
Eer hy den Bergh sal krijgen.
4. Hoe sal die Moeder staen,
Als sy hem komt ontmoeten?
Sy sal door smert en schroom
Beswijcken voor sijn voeten.
5. Ghy zijt voorwaer ghy zijt
Een Man des doods vol pijnen.
Men siet dat heel uw' kracht,
En leven gaen verdwijnen.
6. Heer Jesu siet eens aen
Dees Vrouwen vol mêe doogen,
Hoe dat sy schreyden gaen
Met tranen in haer oogen.
7. Geeft haer een troostigh woordt,

Eer ghy de doodt gaet ſterven,
Om naermaels oock met u
Het Hemelrijck te erven.

8. En ſullen wy verhardt,
En onbeweeght in ſonden
Met een verſteenight hert
Uw ſmert aenſien, en wonden?

9. Leert ſondaers weenen gaen
Van dees bedruckte Vrouwen
Den Heer met 't Kruys gelaen
In droefheyt te aenſchouwen.

10. En roept, Heer ſpaert toch, ſpaert
Het droogh hout waerdt te branden,
Die 't groen hout niet en ſpaert
Gelevert in uw handen.

LI.

Ontmoetinge van Maria de Moeder Jesu in sijne Kruys-draginge. Stem: *Claire fontaine.*

MAria Moeder spreeckt uw Soon eens aen,
En groet hem eer hy na de doodt moet gaen.
Komt siet hem geladen voor ons mīsdaden
Dat swaer Kruys dragen, daer wy van klagen.

2. Ah hoe vind' ick u my dus in 't gemoet?
Sydy dat Jesu? sien ick u soo bebloedt?
Hoe siedy verbeten; hoe bendy doorsmeten?
Is dit het wesen van d'Engels gepresen?

3. O Jesu liefste Soon laet my voor u
Dit pack voordts dragen, want ghy zijt te moe.
Uw krachten begeven, wie sal my geven

Voor u te lijden, om u te bevrijden?
4. Neen neen, ô Moeder, neen: het is ons schuldt.
Laet ons dit Kruys self dragen met geduldt.
Met Jesu lijden, met Jesu strijden
Tot dat wy sterven, en ruste beerven.
5. Moght ons u Kruys dan voor een sterf-bedt zijn,
En tot vertroostingh van ons smert, en pijn;
Ons hert soud' singen, en geest opspringen,
Om met verlangen ons kroon t'ontfangen.

LII.

De Vrouwen volgen Jesum schreyende.

Stem: *Als ick te recht bedenck.*

SIet Jesum heel doorwondt van 't hooft tot aen de voeten
Gantsch overstort van bloedt, vol weedom, pijn en smart,

Met

Met ſijn ſwaer Kruys gelaen de Vrouwen hem ontmoeten
En volgen met misbaer uyt een weemoedigh hart.
2. Wat ſchreyde over my vergeefs bedruckte Vrouwen,
Om dat ick tot de doodt door al dit lijden tree?
Bewaert uw tranen toch tot dat ghy met meer rouwen
Dees voor uw kinders ſtort, en voor u ſelven mee.
3. Want ſiet den dagh die naeckt, die u ſal overvallen,
Wanneer mijn Vader u ten ſwaert, ten bloedt, ten vier
Door 's vyandts macht ſal doen in deſe Stadt bewallen,
Daer 't niemandt ſal ontgaen van menſch tot 't minſte dier.
4. Dan ſullen kleyn en groot met bitter weedom huylen,
En wenſchen dat op haer en Bergh, en Hemel ſtort.
Om onder d'Aerd gedeckt ſoo langh te mogen ſchuylen
Tot dat Godts toornigheyt, en ſtraf weer houden wort.
5. Is't dat Godt het groen hout heel vry van quaet en ſchulde

En vruchtbaer in de deught, ſijn eygen Soon niet ſpaert,
Hoe ſal hy het dorr' hout vol boosheyt toch gedulden,
En ſondaers die hy heeft tot 't eeuwigh viert bewaert?
6. Komt hier dan Chriſten ziel u quaet in tijts beſchreyden,
Als ghy den Soone Godts met 't Kruys ter doodt ſiet gaen.
Verſoent Godts toornigheyt eer ghy van hier moet ſcheyden,
En laet als vruchtbaer hout uw tranen vloeyen gaen.

LIII.

Chriſtus bidt aen 't Kruys voor ſijne vyanden.

Stem: *Siet dit lichaem vol van wonden.*

NU is Chriſti Kruys verheven,
Siet den Boom der ſaligheyt:
En den ſtam van 't eeuwigh leven,
Wiens vrucht ons wordt bereydt://:

2. Siet den Preeck-ſtoel van den Heere
Leeraer, Godt, en Predicant:
Wilt toch vatten ſijne leere,
Die u diep werdt ingeplant://:

3. Vader wat ick u magh vragen,
En u bidden door mijn bloedt:
Door de wonden en de ſlagen
Dat ghy mijnen wil nu doet://:

4. Will'et dees toch al vergeven,
Die hier mêe handdadigh zijn:
Spaertſe Vader, laetſe leven
Tot vertroоſtingh van mijn pijn://:

5. Hoort die leſs', en draeghtſe mede
Nijdigh, en wraeckgierigh hert.
Vliedt den haet, en ſoeckt de vrede,

Die u hier gepredickt werdt://:

6. Te vergeefs komt ghy Godt vragen
Om vergevenis van ſchuldt.
Maer Godt ſal u liefde dragen,
Als ghy vrede ſoecken ſult://:

LIV.

Bekeeringe van den goeden Moordenaer.

Stem: *Sulamite keert weder.*

O Heer, zijt mijns gedachtigh,
Als ghy komt in u Rijck,
En wilt my geven,
Dat ick met u magh leven.
Want al mijn quaedt, mijn boosheyt, en miſdaden
Stell' ick in uw genaden.

Nu wy gaen ſterven,
Laet ick u Rijck mêe erven.
O Heer Jeſu, Chriſte Jeſu,
Toont mijn Moordenaer genaden.

2. Ah kindt des doodts verloren,
Die oock de doodt des Kruys
Met my moet lijden,
Wilt met my moedigh ſtrijden.
Weeſt wel gemoedt, 'k en ſal u niet vergeten;
Maer laet u ſeker weten,
Dat wy noch heden
Na 't Paradijs gaen treden,
Om naer lijden te verluſten,
En naer ſtrijden te gaen ruſten.

3. Sondaers wie ghy mooght weſen,

Komt al tot Chriſti Kruys.
Ghy zijt ſijn vrienden,
Soo ſuldy oock bevinden,
Als ghy hier hanght met uytgereckte ermen
Om uwer te ontfermen.
Komt kleyn, en grooten,
Niemandt en wordt verſtooten.
Siet hem hangen met verlangen
Om een yder te ontfangen.

L V.

Jeſus beveelt Joannem aen ſijne Moeder.

Stem: *Als ick te recht bedenck.*

O Diep verdruckte Maeght, wie ſal uw droefheyt gronden,
Hoe is u Moeders hert vervult met bitterheyt?

Die ghy lijdt om ſijn doodt, en hy om onſe ſonden,
Als ghy ſiet dat ſijn ziel, ja uwe ziele ſcheydt?
2. Maer eer hy door de doodt uyt 't leven ſoude ſcheyden
Voor al Joannem aen ſijn Moeder overgeeft.
De liefde doet hem noch tot ſulcken werck verbeyden,
En wilt dat hy als Soon, en ſy als Moeder leeft.
3. Maer in Joannes zijn wy al hier mêe ontfangen
Voor Jeſus haren Soon, die ons in droefheyt baert,
Soo dat wy aen de ſorgh van deſe Moeder hangen,
En hopen by haer trooſt, en wel te zijn bewaert.
4. O Jeſu vol genaed', wilt onſer al ontfermen,
En geeft tot onderpandt een ſaligh uyr, en dagh.
Maria vol van druck, beſchut ons in uw ermen
Dat uw ſmart, en ſijn bloedt ons trooſtigh weſen magh
5. O Ziel, ſiet uwe Son, ſiet uwe Maen beſwijcken,

Sie

Siet op Calvarie bergh dees twee eens onder gaen,
Maer sullen weer te saem in d'Hemels glorie-rijcken
Met heerlijckheyt, en macht by Godt ten toone staen.

LVI.

Jesu verlatinge in duysterniſſe.

Stem: *In't midden van het Indien-landt.*

WAer gulde Son, waer silv're Maen,
Waer henen gady u versteken?
De duysternis quam boven staen,
Soo haest den dagh was afgewcken.
O wat dagh, vol beklagh, ô wat dagh!
Die Godt aen 't Kruys sagh hangen?
Hemel, Aerd' dit vertoogh droef aensagh,

En werdt met schrick bevangen.

2. In 't midden van dees duysternis
Riep Jesus met schroom overvallen,
Als een die gantsch verlaten is
Van Aerd', van Hemel, en van allen:
Mijnen Godt, mijnen Godt, siet den noodt,
Daer ick ben in verlaten.
Mijnen Godt, mijnen Godt in de doodt
Komt uwen Soon te baten.

3. Sien ick u Jesu voor de doodt,
En voor de duysternis verschricken,
Hoe sal ick sondaer in de noodt
Dan schroomen, en in 's vyandts stricken?
Weest ghy mijn, Jesu mijn Sonne-licht,
Maria suyver Mane.

Blijft ons by allebey, en verlicht
Op 's Wereldts duyſter bane.

LVII.

Droefheyt van de Moeder in haer Soons doodt.

Stem: *Wy arme zielen in de banden.*

O Maeght wat hebdy al geleden
Als dat ſwaerdt u Ziel doorſnede?
Ah wat ſmert viel op dat Moeders hert?
Ah wat ſmert op dat hert,
Vervult met bitterheyt://:
Daer Soon, en Moeder ſcheydt?
Natuyr die lijdt geweldt
Uyt haer gewicht geſtelt.

2. Hoe zijn die herten overdroncken,

En in den weedom diep geſoncken ?
't Moeders ſwaerdt ſijn hert, en kracht verteert:
O wat paer, ô wat paer!
Dat alderdroeffte paer
Vol droefheyt, en misbaer
Sijn hier aen 't Kruys te gaer.
Dit was den droefften dagh,
Die Aerd, of Hemel ſagh.

3. Als ghy de Moeder hier ſiet ſchreyden,
En den Soon ter doodt verſcheyden:
d'Een gekruyſt, en d'ander onder 't Kruys:
Sondaer peyſt, ſondaer peyſt,
Die hier op d'Aerde reyſt,
Den kruyſwegh in te gaen
Des Hemels rechte baen.

Hout

Houdt u aen deſen maſt
By Soon en Moeder vaſt.

LVIII.

Jeſus ſterft aen 't Kruys.

Stem: *Als 't begint.*

ALs 't nu al was volbracht dat van hem was geſchreven,
Soo ſcheyden hy vol pijn, en liefde uyt dit leven.
En buygende ſijn hooft, dat weynigh neder viel,
Gaf Jeſus in Godts handt ſijn Goddelijcke ziel.

2. Doens werdt natuyr geheel met rouw-ſucht overgoten,
De ſteenen ſijn geſcheurt, de graven ſijn ontſloten.
En 't Aerdrijck heeft geſchudt, d'aenſchouwers van het Kruys
Die ſloegen voor de borſt, en keerde droef na huys.

3. O Sondaer kan dees doodt noch in u hert niet dringen,

Als

Als steenen oock in tween door medelijden springen,
Daer ghy handdadigh zijt aen 't Kruys, en aen sijn doodt?
Al traende ghy een zee, den rouw waer niet te groot.

4. Wel dan, ô Christen mensch, die Christum hier siet hangen,
Laet vlammen u gemoedt, laet druypen uwe wangen.
Hebt sulcken liefde lief, alwaert oock met de doodt,
Want Jesus bitter doodt is duysent dooden groot.

5. O Kruys, ô saligh Kruys, ô triumphanten wagen!
Waer op de wreede Doodt, en Duyvel zijn verslagen.
O Kruys, ô saligh Kruys Autaer van 't dierbaer Bloedt,
Daer Jesus offerhand voor heel de Wereldt doet.

6. O Kruys, dat sluyt de Hel, en doet den Hemel open,
O Doodt-strijdt die ons doet het eeuwigh Leven hopen.
Op u Calvarie Bergh, Bergh van bermhartigheyt
Is 't geldt van ons rantzoen betaelt ter saligheyt.

LIX.

Jesus zijde met een Lancie doorsteken.

Stem: *Wy arme zielen in de banden.*

DEn laetsten wensch van Jesus wenschen
Was te sterven voor de menschen,
En sijn bloedt gelijck een Pelicaen:
En sijn Bloedt dat ons voedt
Uyt 't hert te laten gaen://:
Gelijck een Pelicaen.
Die ons als kinders voedt
Met sijn vleesch, ende bloedt.

2. O Kruys, en Boom van 't eeuwigh leven,
Aen u hanght een vrucht verheven

Voor

Voor 't venijn de ſterckſte medicijn.
Voor 't venijn, voor 't venijn
De ſterckſte mediçijn://:
Voor die vergiftight zijn:
En ons van 't Helſch Serpent
Sal houden ongeſchendt.

3. Ah menſch leert Jeſu Kruys gedencken,
Dat u ſond', noch doodt magh krencken:
Maer terſtont ſoo haeſt ghy zijt gewondt:
Maer terſtont naer de ſondt,
Keert u tot deſe vrucht://:
En uytter hert verſucht.
Heer door u Kruys en ſmert
Geneeſt mijn ſondigh hert.

LX.

Rouw-beklagh over de doodt Jesu Christi.

Stem: *Miserere.*

EN schroomde niet Natuur
Het leven te sien sterven?
Die yder 't leven geeft,
Moet oock het leven derven.

2. Wat wonder-werck is dit?
O Aerd' ghy mooght wel beven,
Als ghy uws Scheppers macht
Siet door de doodt begeven.

3. O Godt, die met een handt
Het Aerdtrijck kondt omvangen,

Moet ghy soo machteloos
Aen't Kruys genagelt hangen?
4. Ah Jesn grooten Godt
Voor wie zydy gestorven?
Voor u, ô mensch, om u
Versteent hert te vermorven.
5. Voor my, ô Heer. voor my
Steldy te pandt u leven?
Wat sal ick u weet voor
Soo groote liefde geven?
6. Vw' Ziel, en uwen Geest
Moet ghy aen my verpanden.
Wel Jesu neem'et al,
Ick stell'et in uw' handen.

LXI.

Afdoeninge des Kruyce op sijn Moedets schoot tot de begravenis.

Stem: *Al was ick Heer mijn schepter is gerooft.*

SIet hier vol wee
Den Soon, en Moeder aen.
Eenen rouw in twee,
Bedroefde Son, en Maen.
Natuyr uw krachten
Sijn nu ten eynde gebrocht,
Daer Godt, Heer der Heyrkrachten
Is ter doodt toe uytgewrocht.

Siet hoe hy leght
Hier op sijn Moeders schoot
Blauw uytgestreckt,
Naer een soo wreede doodt
Van sijn hardt Kruys-bedt afgerecht.

2. O vroomen Heldt
Uyt Israëls geslacht,
Hoe leghdy geveldt,
En souder jeught, of kracht?
Wat harde strijden
Hebdy voor ons uytgestaen,
Die naer soo bitter lijden
Komt verwinner uyt de baen?
U kleedt bebloeydt,
En 't lichaem noch soo versch,

En roodt besprocyt ;
Als die uyt de Wijn-pets
Van het wreedt Bosra keert vermoeyt.

3. Ah grooten Godt,
Moest ghy oock onderstaen
Ons doode-lot,
En tot het graf toe gaen?
Komt al te lijcken
Van uwen Schepper, en Heer,
Die ghy hier siet beswijcken
In sijns Moeders ermen neer.
Hier leght Godts Soon,
Die yder 't leven gaf:
Maer voor sijn loon
Een wreede doodt, en graf

Krijght hy tot sijnen Koninghs throon.

4. Maria sit
Als rots, of marmer-steen,'
't Wesen bleeck, en wit
Gedruckt van smert, en ween.
Wat uytverkoren
Graf is sijns Moeders schoot?
Daer Jesus werdt geboren,
Komt weer rusten naer sijn doodt.
Geen aerd' gewis
En diende haren Soon
Tot begravenis
Bequamer als het schoon
Reyn lichaem van sijn Moeder is.

5. Bergh van Calvaar

Daer Samſon nederviel,
En Jacobs worſtelaer
Uytſtorte kracht en ziel.
Maer is gebleven
Stervende verwinner van Godt,
Om ons weerom te geven
d'Opper-kroon, en glorie-lot.
O vruchtbaer Landt!
Dat ſoo een zegen vloedt,
En dierbaer pandt
Van 't Goddelijcke bloedt
In u ontfangen hebt, en voedt.

LXII.

Gedachtenis des Lijdens, Doodt onſes Heere Jeſu Chriſti.

Een bondeltje Myrrhe is mijnen beminden ruſtende aen mijn hert. Cant. 1.

Stem: *La ſuedoiſe.*

U Bloedigh Hof door al de paden
Lieffte Bruydegom
Om mijn hert te verzaden,
Heb ick doorwandelt om, end' om:
En vond' op 't ſlot Gethſemani

Ah weet' ick wie?
Aen 't groen Olijf-geberghte,
Nat van ſweet, en bloedt
Ter aerd' geſtreckt met een beſwaert gemoedt://:

2. Hier vloeyde Cedrons beeck, en ſtroomen
Na Jeruſalem,
Beplant met Myrrhe-boomen.
My docht ick hoord' eens Herders ſtem:
Mijn Ziel is droevigh totter doodt,
In angſt, en noodt.
Als of hy van de Wolven,
Oft verwoeden hondt,
Alleen in druck, ter doodt toe lagh gewondt://:

3. By duyſter nacht ſagh ick hem ſleuren
Over brugh, en dijck,

En als een Lam verſcheuren
Door water-ſlooten, ende ſlijck;
Van Honden, en van Wolven wreedt
In bloedt, en ſweet
Mijn Bruydegom en Herdsr
Vaſt aen boey, en bandt
In vyandts dwanck, mijn alderwaerdſte pandt://:

4. Hy raeckte my dus uytter oogen
Midden in 't gedruys,
Daer yeder een quam poogen,
En ſpoeden na het Rechter-huys.
Ah Jeſu, 'k en mocht u niet meer
Mijn Godt, en Heer
Sien ſleuren over ſtraten.
Trock dus weer na 't Hof,

Daer ick gingh plucken Myrrh' van bitter ſtof://:

5. Wat vond men daer al Bloedt-granaden
Koſtelijck geplant
Met Adams vrucht geladen,
Bezet met doorne t'alle kant?
Lact ick een bondeltje van all's
My om den hals
Met ſweep, of geeſſel binden
Om dus uwe ſmert
In danckbaerheyt te drucken aen mijn hert://:

6. Hier moet ick alle mijn gedachten
Spannen met geweldt,
Dat heel mijn ziele-krachten
Op uw aenſchouwingh ſtaen verſtelt.
Wat ſagh ick rooſen bloedigh roodt,

Kleyn, ende groot,
Met witte lelie-blommen,
Rond om doorelaer,
En diſtelen; een braem-boſch al te gaer://:

7. My docht dat ick daer mijn beminden
In Pilatus zael
Verlaten van ſijn vrienden
Roos-bloedigh-roodt, paers ende vael,
Gebonden ſagh aen een pilaer,
Daer 't Leger-ſchaer
Hem ſloegh met ſweep', en roeden,
Als een lelie-blom
Met bloedt beſproeyt, en doornen ſcherp rond om://:

8. O Sion, laet uw Dochters komen,

Om te ſien gekroont,
Die in de lelie-blomen
Met vrêe gevoedt is, ende woont.
Siet uwen Salomon ten toon
Met doorne kroon
Ten ſpot van alle volcken,
Die de Wereldt al
Voor 't recht doen ſtaen, en vonnis geven ſal://:

9. Komt lieffte Bruydt tot de Wijnbergen
Van uw Bruydegom,
Om u hier te verbergen;
Gaet ſijnen Wijngaert om, end' om.
Spoedt als een duyf in rots, en ſteen
By hem alleen i

Gy sult daer vinden hangen
Aen een Wijngaert-paal
Een druyve-tros rood-bloedigh als koraal://:

10. Laet ons hier by den Boom des leven
Neder sitten gaen,
Die sal u ruste geven:
Siet hem met rijpe sinnen aen.
Daer sulde smaecken sijne vrucht
Vol van genucht,
En aen u hert gaen drucken
Met gewenschten smaeck
Een bondel Myrrh', soet Hemelsch ziel-vermaeck://:

LXIII.

Zede-leeringe uyt het Lijden onſes Heere Jeſu Chriſti.

Stem: *Phillis mijn tweede ziel.*

AH Sondaer ſtaet wat ſtil,
Hoort wat ick ſeggen wil.
Siet eens wat pijn gy hier aen Jeſus doet,
Die in het Hof ſweet water, ende bloedt:
En gy gaet 's avondts te bancket.
Daer men tot 's morgens toe blijft in balet;
Als Jeſus is den heelen nacht in noodt,
Om uwent wil bedroeft tot aen de doodt.

2. Gy zijt in u gemoedt
Gehecht aen geldt, en goedt,
Gelijck als Judas, door uw gierigheyt,
Die u, niet min als hem van Jesus scheydt,
En menighmael uw Heer verraedt.
Met al te los gesicht, en vrye praet;
Als oock uw' onbedachte dertelheyt,
Waer door gy hem bindt, en gevangen leydt.

3. Ah mensch siet Jesum nu,
Helaes hy wordt van u
Aen een pilaer gegeesselt schandigh naeckt,
Daer toe uw onbeschaemtheyt roeden maeckt.
Lichtvaerdigh mensch houdt op van slaen,
Dat ghy met eerbaerheyt gekleedt mooght gaen:
Die Jesus, door uw vuyle moden doet,

Dat hy dus naeckt gebat wordt in ſijn bloedt.

4. Uw krollen en friſons
Gepoeyert als griſons
Waer mêe gy opgepronckt u ſtelt ten toon,
Die drucken op ſijn hooft een doorne kroon.
Den loſſen mondt vuyl, ende ſtout
Met onbeſchaemde tongh in 't aenſicht ſpouwt,
En door uw dertel oogen dus verblindt
Gy uwen Heer ten ſpot ſtelt, en verbindt.

5. Komt ydel jeught, en ſiet
Met doorne kroon, en riet:
Daer hy ſtaet van den Præſident vertoont:
Siet hier den Menſch! in bitter ſmert gekroont:
En roept gy noch, kruyſt hem, kruyſt hem
Met ſmaedt en nijdigheyt, en wreede ſtem,

Als

Als gy uw naeſten tot der doodt toe haet,
En wenſcht hem alle leedt, en meeſte quaedt.
6. Verlaet uw' ydelheyt,
En met dees Vrouwen ſchreydt,
Die Jeſum met den balck des Kruys gelaen
In druck, en tranen volgen achter aen;
Dewijl gy leegh, en vrolijck zijt,
En danſt, of Tour van alle mode rijdt.
Maer let hier eens op Jeſus raedt, en woordt,
En ſijn vermaen met rijpe ſin aenhoort.
7. Siet Jeſum eens aen 't Kruys
Een bloedend' open ſluys,
Vijf ſtralen vloeyend' uyt hand', voet', en hert
Genagelt aen den balck met bitter ſmert.
Ey komt voor deſen ſpiegel ſtaen,

En siet uw handen toch, en voeten aen;
Klopt dan eens voor u ydel sondigh hert,
Dat gy met hem aen 't Kruys genagelt werdt.

LXIV.

Vrywillige opdracht van ziele, ende lichaem aen Jesus Christus den bloedigen Bruydegom der Godt-minnende Zielen.

Stem: *Den nieuwen Most.*

O Hoogh verheven Godt,
En Heer van Sabaoth,
Godt Vader, Soon, en heyligh Geest te saem,
Gelooft moet zijn uw Opper-magt, en Naem

Vol eer, en Majesteyt,
Daer all' u Hof in diep' eerbiedigheyt
Met Palm-tack, en Lauwer-kroonen
U singen lof, en eer
Haer alderhooghsten Heer.

2. Hier komt een Maeght ten toon
Neer stellen voor uw' throon
Haer kostelijckste schat, en waerdtste pandt,
Die sy u leveren wilt inde handt.
Door uwe Moeder Maeght
Sy u haer ziel in suyverheyt opdraeght,
Om all' de dagen van haer leven
U goddelijck aenschijn
Reyn Maeght ten dienst te zijn.

3. Laet nu de Cherubins,
Met all' de Seraphins
En d' Hovelingen van het Hemels Hof
Op dese blijde feest in vreught, en lof
Den naem van Christi Bruydt
Met Orgel-spel, en soete sangh-geluydt
Voor Godts aenschijn, en Throon doen klincken,
Dat alder Maeghden choor,
Op d'aerd, en Hemel hoor.

4. Dees wenschen u geluck
Met dit Lof-dicht, en stuck,
Waer in men vindt Godts wonderbare werck
Gestelt ter eer', en stichting van sijn kerck,
Hoe hy de zielen treckt,

En uyt des werelts ydelheyt opweckt,
En leert haer 't aerdsche goedt verachten,
Om dit door vroom gemoedt
Te treden met de voet.

5. Geluckigh blij getal,
Dat eeuwigh leven sal,
En by het Lam, haer Bruydegom met vreught
In 't Wit gekleedt hem looft, en singht verheught.
O Jesu Godt, en mensch
Dit is de vrucht van u Kruys, ende wensch,
Uw' uytverkore te genieten
Soo rijckelijck beloont
Met paerle-goudt gekroont.

LXV.

Klachten van een ſondige Ziele by het graf des Heere Jeſu Chriſti, in Maria Magdalena afgebeeldt.

Stem: *Als 't begint.*

WAer zydy Jeſu, waer blijfdy veer van my?
Komt mijn leven, komt mijn trooſt, komt ſeer,
'k En kan niet meer.
Loſt my doch, loſt my doch van deſe pijn,
Eer ick als den roock te niet verdwijn.
Door u word' ick weer geſondt;
Haeſt u, haeſt u, komt terſtont,
Want mijn hert beſwijckt, en ſinckt te grondt.

2. Ah ſien ick u dan ſoo vol ſmert, ô mijn hert?
Waer zijn d'oogen, en den ſoeten mondt,

Die my doorwondt?
Zydet gy, zydet gy, ô Jesu soet?
Maer 'k en weet wat schrick my dolen doet.
Neen voorwaer het is bedrogh:
Dan mijn Lief, gy zydet doch.
Wat ick u besien, ick twijffel noch.

3. O soeten Bruygom spreeckt my aen, ick vergaen:
Hoe zydy van hooft te voet besproeyt,
En heel bebloeyt?
Ah wat hondt, of wat leeuw, die dit bestondt,
En mijn liefsten Vriendt dus heeft doorwondt?
Spaertse, spaertse Jesu soet,
Wreeckt doch, wreeckt doch al dit bloedt,
Dat u daer af vloedt van hooft te voet.

4. O mijn Beminde, 'tis uw sond', die my wond,

Gy zijt deſe tijger, en leeuwin,
Die ick bemin.
Hebdy lief; hebdy lief, die u ſoo ſleurt,
En als een onnooſel Lam verſcheurt?
Ah hoe was ick dus verblindt?
Gaet beſchreydt dit liefſte Kindt:
Want g' en hebt op d'Aerd geen trouwer vriendt.
Scheurt, ſcheurt ô Aerde, ſlock doch in dees Leeuwin.
Hoe kan my de Son noch meer aenſien?
Want ick verdien
Alle ſtraf, alle ſmert, en alle pijn,
Die daer op der Aerd', of Hel magh zijn.
Heb ick u dit leedt gedaen,
Jeſu waer ſal ick nu gaen,
Om my van ſoo ſware ſchuldt t'ontſlaen?

GRAF-SCHRIFT VAN JESUS CHRISTUS,

SONE DES ALDERHOOGSHTEN GODT VERLOSSER DER WERELDT.

VOOR HET MENSCHELYCK GESLACHT GELEDEN, GESTORVEN, ENDE BEGRAVEN.

Hier light begraven den Wegh, de Waerheyt,
ende het Leven,
Wegh sonder dwalinge,
En door dwalinge vertreden.
Waerheyt sonder valscheyt,

En met valscheyt beschuldight,
Leven sonder doodt,
En door doodelijcken haet gedoodt.

LUYSTER VAN 'T EEUWIGH LICHT,
Sonder begin uyt de Son der Godtheyt gestraelt,
door wolcken der lasteringe verduystert.

SPIEGEL SONDER VLECKE
van het Goddelijck Wesen,
ender Majesteyt Gods,
van eeuwigheyt door Sijns kenniſſe
in Liefde voortgebracht,
gestelt tot een aenbeeldt van nijdigheyt,

JESUS CHRISTUS
EENIGEN SONE VANDEN LEVENDEN GODT,
EEUWIGH WOORDT, EN WYSHEYT
DES ALDERHOOGHSTEN;
naer verachtinge vereert,
naer vernederinge verheven,
naer droefheyt, en lijden in d'eeuwige vreught.
Wegh die men volgen moet sonder dwalen.
Waerheyt die men houden moet sonder valscheyt:
Leven dat ons bevrijdt van d'eeuwige doodt,
en in Geloove, Hope, ende Liefde doet leven.
Amen.

Tafel der Sangh-dichten en Stemmen van het Lijden ende doodt Jesu Christi onsen Heere.

1. KOmt waerde ziel die door mijn bloedt. Stem: *Als't begint.* fol: 3
2. Al die in de wereldt woelen. St. *Als't begint.* 9
3. Komt tot het bloedt-tonneel. St. *Miserere mei Deus.* 47
I. Vertoeft toch, vertoeft toch menschen al. St. *Als't begint.* 84
II. Mijn hert is heel bedruckt. St. *O schoon Europia.* 86
III. Ah wat droef versuchten, en duchten. St. *Qu'on son la trompette.* 88
IV. O nacht, ô droeven nacht. St. *Als't begint.* 90
V. Ick sien u Jesu heel beswaert. St. *Simple courante.* 92
VI. Moet het dan sijn dat ick den beker. St. *Petit brisacq.* 93
VII. O mensch bedenckt toch wel. St. *Benedicta sit sancta Trinitas.* 95
VIII. Komt al tot Jesum vrienden. St. *O dulcis esca cœli.* 97
IX. Is't niet genoegh dat gy verloren gaet. St. *Petit brisacq.* 99
X. Siet Judas komt en leydt de Joden aen. St. *Claire fontaine.* 101
XI. Als ick eerst Judam wel gemoedt. St. *Maria ten is noyt gehoort.* 102
XII. Wy worden hier te recht geleert. St. *Dat ick een honing-bieke.* 105
XIII. O Jesu dat ick u eens mocht kennen. St. *Sarabande.* 107
XIV. O Jesu waer is nu die macht. St. *Komt waerde ziel.* 109
XV. O Soon des alderhooghsten Heer. St. *La beuinette.* 111

XVI.

TAFEL.

XVI. Hoe staet hy hier beschaemt. St. *La merveilliere.* 113
XVII. Jesus wordt hier overladen. St. *Laet ons Jesu lof verkonden.* 11
XVIII. Godts Soon die 't leven. St. *O quam iucunda.* 11
XIX. Aensiet hier Godes Soon. St. *Aensiet hoe Jesus schreydt.* 12
XX. Wat is eylaes, wat is den mensch. St. *Als 't begint.* 12
XXI. Hoort toch Petri woorden aen. St. *Derde Carelene.* 12
XXII. Jesus bedruckt siet Petrum aen. St. *Komt waerde ziel.* 12
XXIII. Ah Jesu keert toch uw' genadig' oogen. St. *O sol amoris.* 13
XXIV. Waer sal ick nu toch gaen. St. *Amour pardonne moy.* 13
XXV. Vervloeckt ist gelt, dat my dus heeft verleyt. St. *Claire fontaine.* 13
XXVI. Waer henen Juda vol gedachten? St. *Maria ginghs verwult m* 13
smerten. 13
XXVII. Wat toch Juda, wat is nu best gedaen? St. *Repicauan.* 13
XXVIII. Godt den Heer van Sabaoth. St. *Als begint.* 1
XXIX. Wat moet Godts Soon al onderstaen? St. *Sie e courrante.* 1
XXX. Met wat misdaden werdt hier overladen St. *O sol amoris.* 1
XXXI. Saligh die sich vele jaren. St. *Poliphemus.* 1
XXXII. Hoort doove Christen ziel aenhoort. St. *Twiede Charon.* 1
XXXIII. Als ick u sien mijn Heer, mijn Godt. St. *In 't midden van* 1
Indie-landt.

TAFEL.

XXXIV. O Jesu Sone Godts verheven. St. *Den blijden Paeschen.* 152
XXXV. Komt al beneden uyt den Hemel. St. *De Son aen t klimmen.* 154
XXXVI. Hoe staet den alderhooghsten. St. *Chez mon chaste Seraphim.* 157
XXXVII. Wie hert heeft en verstandt. St. *Aenstet hoe Jesus schreydt.* 159
XXXVIII. Komt Seraphims, komt neer. St. *Miserere mi Deus.* 161
XXXIX. O Jesu Koninck, Prins. St. *Ick groet Jesu duysentmael.* 164
XL. Is dit een kroon voor Davids soon. St. *O amore te, te Jesu mi.* 165
XLI. Is dit uw Majesteyt. St. *Amour pardonne moy.* 168
XLII. O Jesu Heer der Heeren. St. *O dulcis esca cœli.* 169
XLIII. Siet dit lichaem vol van wonden. St. *Plande læt abnuda tellus.* 171
XLIV. O mensch, siet hier den mensch. St. *Alst begint.* 173
XLV. Hier staet Godt, ende Mensch. St. *Alst begint.* 177
XLVI. Siet nwen Koninck hier St. *O schoonste Phyllida.* 178
XLVII. Ondanckbaer geslacht. St. *Alst begint.* 180
XLVIII. O verheven Godt. St. *Benedicta sit sancta Trinitas.* 183
XLIX. O Jesu wat al pijn. St. *O nacht, ô blijde nacht.* 184
L. Ah wat een bitt're pijn? St. *Miserere mei Deus.* 187
LI. Maria Moeder spreeckt uw Soon. St. *Claire fontaine.* 190
LII. Siet Jesum heel doorwondt. St. *Alo ick te recht bedenck.* 191
LIII. Nu is Christi Kruys verheven. St. *Siet dit lichaem vol van wonden.* 193

LIV.

TAFEL.

LIV. O Heer zijt mijn gedachtigh. St. *Sulamite keert weder.* 195
LV O diep verdruckte Maeght. St. *Als ick terecht bedenck.* 197
LVI. Waer gulde Son, waer silv're Maen. St. *In't midden van het Indie-landt.* 199
LVII. O Maeght wat hebdy al geleden. St. *Wy arme zielen inde banden.* 201
LVIII. Als nu al was volbracht. St. *Alst begint.* 203
LIX. Den laetsten wensch van Jesus. St. *Wy arme zielen inde banden.* 205
LX. En schroomde niet natuyr. St. *Miserere mei Deus.* 207
LXI. Siet hier vol wee. St. *Al was ick Heer mijn schepter.* 209
LXII. U bloedigh hof door al de paden. St. *La Suedoise.* 214
LXIII. Ah Sondaer staet wat stil. St. *Phyllis mijn tweede ziel.* 220
LXIV. O hoogh verheven Godt. St. *Den nieuwen most.* 225
LXV. O aldersoetsten Jesu waer zydy? St. *Alst begint.* 229
LXVI. Graf-schrift van Jesus Christus. 232

EYNDE.